

ŽIVKO MANDIĆ
Nemzeti Tankönyvkiadó Zrt.
Szobránc u. 6-8.
H-1143 Budapest

IZ ANTROPONIMIJE I TOPONIMIJE DALMATINSKIH HRVATA NA SJEVERU MADŽARSKE

U uvodu autor daje kratak osvrt na povijest i govor hrvatske (dalmatinske) zajednice u sjevernom dijelu Mađarske, u gradu Senandriji (Szentendre). U radu se na temelju bogate arhivske građe i kazivanja mještana najstarije životne dobi, priopćuje i obrađuje: *osebna imena* (posebno narodna i svetačka, ženska i muška u pravom obliku, odnosno njihove odmilice), *prezimana*, osobne i obiteljske *nadimke* te *mikrotoponime*. Na kraju su popis kazivača, literatura i upisnici.

Dvadesetak kilometara sjeverno od Budimpešte nalazi se grad Senandrija (Szentendre) gdje već stoljećima obitava hrvatska zajednica pripadnici koje sebe zovu Dalmatinima¹ (*Dalmatin*, *Dalmatka*, mađ. *dalmát*), katkad, s ponosom, i *Brdanima* (*Brdan*, *Brdanka*) jer stanuju uglavnom *na Brdu* (Szamárhegy). Pridjev od etnika Dalmatin glasi *dalmacijanski*, rjeđe *dalmatski*.

Franjevci provincije Bosne Srebrene od 1541., kada su Turci zauzeli ovaj dio Ugarske, pa i stotinjak godina poslije (1655.) djeluju i u Senandriji, što potkrepljuje tvrdnju da u 16. stoljeću ovdje već žive Hrvati katolici.² Bosanskim franjevcima možemo zahvaliti što je katolička vjera u tome mjestu sačuvana u vrijeme turske vlasti.³ Godine 1588. ovdje ima tek šest kmetskih selišta.⁴ Zbog čestih ratnih operacija i pljačkanja nezaštićenog naroda od strane austrijskih pukovnija potkraj 17. st. Senandrija je potpuno opustjela⁵, stoga je budimska

¹ Etnik „Dalmatinci” čuo sam samo u pjesmi *Avoj, sinci, Dalmatinci, Senandrije grada*.

² Esztergomi Főegyházmege Névtára. Esztergom, 1982., 287.; Földvári L. 215. Prema drugim podatcima Hrvati ovdje žive već od prve polovice 15. st. KATONÁNÉ SZENTENDREI K. 28.

³ KATONÁNÉ SZENTENDREI K. 29.

⁴ Conscriptiones portarum E 158, XVI. svezak, 223.l. Državni arhiv, Budimpešta

⁵ DÓKA K. 11.

komorska administracija 1690. u to naselje, koje je tada bilo posjed obitelji Zichy,⁶ nastanila oko tisuću trgovačkih, obrtničkih i ratarskih, pretežito srpskih, a manjim dijelom grčkih, bugarskih i hrvatskih obitelji (ovi potonji doseljeni su iz Beograda, koji Turci ponovno zauzimaju, i drugih dijelova Srbije).⁷ Hrvati su ovamo doseljeni pod vodstvom kneza Ivana Đuremarića, koji je u prvim godinama bio zastupnikom senandrijskih Hrvata. Nastanili su se na *Klisi*, u blizini katoličke crkve, i na spomenutom Brdu.⁸ Ubrzo dolazi do spora između ovdašnjih Hrvata i pravoslavaca, naime, administracija nije znala za postojanje zajednice senandrijskih „katoličkih Raca”,⁹ pa je nalog dala samo grčkomu knezu, a njemu se ovdašnji Hrvati ne žele pokoravati.¹⁰ Godine 1695. isusovci od bosanskih franjevaca preuzimaju i senandrijsku župu, no djelatnost franjevaca i nadalje im je nužna jer je ondje bilo podosta Hrvata, dapače među senandrijskim katolicima bilo ih je najviše.¹¹ U gradu 1696. stanuje 107 selišnih kmetova, 879 oženjenih i 468 beskućnih želira, dakle 1454 obitelji, oko osam tisuća osoba.¹² Iste godine, osim katoličke crkve, u gradu ima 985 potleušica, jedna kamena kapelica i šest drvenih bogomolja. Pod konac 17. i na početku 18. st. doseljavaju se Nijemci i Slovaci. Godine 1698. na Brdu, mjestu gdje stanuju navlastito Hrvati, utemeljeni su razni obrtnički cehovi (kožarski, krznarski, krojački, sapunarski, postolarski, kovački, bravarski, klesarski). Budući da je grad prenapučen, u ugovoru sklopljenom 1700. godine veleposjednik István Zichy obvezao se da novih doseljenika u naselje više neće primiti.¹³ U

⁶ HORLER M. 33.

⁷ NAGY I. 1958: 63; TABA I. 1938: 88.; DÓKA K. 16.

Tabanski „hrvatski” postolari 1690-ih godina svjedoče da su katolici i da su prije sedam godina, zajedno sa Srbima, došli iz Beograda, te su i u Budimu, jednako kao u Senandriji, odmah utemeljili katoličku zajednicu. (NAGY L. 70.)

U Beogradu se Hrvati spominju već od kraja 16. st. (MANDIĆ, Ž. 1995. 5.) Da ih ondje ima i u 17. st., saznajemo iz izvješća biskupa Marina Ibršimovića koji 1649. javlja u Rim da je u Beogradu krizmao 2001 osobu. O nazočnosti beogradskih Hrvata doznajemo i iz zapisnika biskupa Matije Benlića koji 1659., među inim, veli da u Beogradu postoji jedna katolička crkva u kojoj služe dvojica franjevaca. O crkvi se brinu dubrovački, a o svećenicima dubrovački i bosanski trgovci skupa. U gradu ima 166 katoličkih kuća, 31 je u vlasništvu dubrovačkih, a 135 bosanskih trgovaca. Njih zajedno ima 840 duša, a k njima valja pribrojiti 100 drugih katoličkih došljaka. Spomenuti je biskup u Beogradu još u dva navrata podijelio svetu potvrdu: 1664. i 1669. (VANYÓ T. 327, 329, 331 – 336.)

⁸ BIKAR, F. 303 – 304.

⁹ Ne znajući razlikovati Srbe od Hrvata, njemački i mađarski izvori Hrvate u okolici Budima u to vrijeme često spominju pod tim nazivom. Rado to čine i u naše vrijeme srpski izvori, npr. BIKAR, F. Sentandreja u ogledalu prošlosti. Novi Sad, 2003.

Racima su isprva nazivali samo Srbe (i sve ostale) koji su se doselili iz Raške (Rascia), no poslije tim imenom zovu ne samo sve Srbe nego i neke Hrvate (okolica Kalače i Budima) kojima su državne i crkvene vlasti nametnule to etničko ime do te mjere da narečeni Hrvati već od početka 19. st. sebe nazivaju Racima (Rac, mn. Racovi, ž. Rackinja).

¹⁰ BÁNREVY GY. 69; TABA I. 1941: 60.

¹¹ KATONA GY. 52. Prigodno senandrijsko izdanje *Szamárhegy*, prosinac 2001., str. 3.

¹² Prema drugim izvorima: 6000 osoba u 1453 obitelji. BIKAR, F. 303.

¹³ HORLER M. 33.

to vrijeme Hrvati upotrebljavaju srednjovjekovnu crkvu na *brdu* zvanom Kliša, koju su zbog razaranja mađarskih kuruca 1710. trebali obnoviti.¹⁴

Godine 1705. u senandrijskoj katoličkoj župi počinju se voditi matične knjige rođenih, a one vjenčanih i umrlih 1723. Tada (1720.) čak 88% stanovnika toga naselja bilo je sastavljeno od „južnoslavenskog elementa”, većinom Srba, a manjim dijelom Hrvata.¹⁵ Od 1723. ovdašnju katoličku župu administriraju s budimske Državne ceste, i to bosanski franjevci, koji nekim osobama zapisuju narodnost, odnosno podrijetlo. U matičnim se knjigama neke osobe dosljedno bilježe Dalmatincima („Dalmata”, „Dalmatissa”), a druge Hrvatima („Croata”).¹⁶ Tu svoju plemenitu djelatnost oni obavljaju do 1747., kada ih zamjenjuju svećenici redodržave sv. Kapistrana.¹⁷ Godine 1728. knez je senandrijskih katolika Antun Barbir.¹⁸ Do 1733. g. gradom upravljaju trojica pravoslavnih i jedan katolički bogat građanin.¹⁹ U grad 1736. g. stiže novi val doseljenika „s juga”, no ne zna se posve točno o pripadnicima kojeg naroda je riječ.²⁰

Godine 1738. uz sudce djeluje 12 prisežnika, od kojih su devetorica pravoslavci, četvorica pak katolici: jedan Nijemac (Albert Pinter) i trojica Hrvata (Georgius Czipellar, Martin Kovacs, Andreas Gombar).²¹ Broj pravoslavnih i katolika poslije 40-ak godina, 1779., izjednačio se.²² Gradnju škole naredio je kralj Josip II.²³

Za župnikovanja Ivana Marčića (uz hrvatski, zna njemački i slovački) i kapelanovanja Vendelina Komačeva, 1868. g., izdan je trojezični molitvenik za senandrijske katolike.²⁴ Kako je u njemu najviše stranica pisano na hrvatskom

¹⁴ Ondje, 24-30.

¹⁵ POPOVIĆ, D. 1959: 319.

¹⁶ Između 1728. i 1731. g. kao *Dalmatinci* spominju se: mesar Paulus Horváth, Gregorius Anikich te osobe s prezimenom: Kujuncsia, Ercsinacz, Hervatov, Kováncsich, Marinova, Nakaseva (obje su žene), a kao *Hrvati*: Voják, Molnar. U matičnoj knjizi umrlih nalazimo: 1728. Damianus a Possega i Dorothea ex Vukovar.

¹⁷ Borovszky S., II., 523. Imena nekih njihovih svećenika na početku 18. st., među kojima nalazimo i poznate kulturne djelatnike: Ivan Benković (potkraj 17. st.), Venceslav Ružica (1709.), Augustin Benković i pater Kosovac (1710., 1712.), Antun i Bonaventura Kokić (1713.), Stjepan Budimir (1714.), pater Varadinčev (1712.), Antun Lipovčić (1717.), Bonaventura Mihajević (1723.), Stjepan Vilov (1726.), Petar Spajić (1727., 1730.), Lovro iz Budima (1728.), Bonaventura iz Gradiške (1729.), Franjo Pečujlija (1730.), Nikola Radinčević (1730., 1732.), Luka Čilić (1733.), Marko Rupčić (1733., 1734.). (Iz matičnih knjiga senandrijske župe te tabula samostana u budimskome Vodenom gradu i na Državnoj cesti.)

¹⁸ Budapesti Levéltár, Pest-Pilis-Solt vármegye regnicoláris összeírása.

¹⁹ DÓKA K. 21.

²⁰ Ondje, 26. Godine 1736. uz obitelj Horváth u matičnoj knjizi bilježi se podrijetlo: ex Topolcsan (iz Topolčana).

²¹ DÓKA K. 138.

²² BIKAR, F. 304-305.

²³ HORLER M. 32.

²⁴ Njezin puni hrvatski naziv: *Knjiga /Cerkvenih molitvah /i /pésamah /na poštenje /Blaž.*

jeziku, pretpostavljam da su među onodobnim katolicima Hrvati bili najbrojniji. Za ljude našega jezika i imena tada su i krštenice izdavane na hrvatskom jeziku.

Brojčani podatci: 1868. g. 2296 katolika (Hrvati, Nijemci, Slovaci, Mađari), 857 pravoslavaca, 148 kalvinista, 65 židova i 35 evangelista; 1890. g. 28% Mađari, 24% Slovaci, 19% („južni Slaveni“), 3% „ostali“²⁵; 1891. g. 3225 katolika, 6 grkokatolika, 595 pravoslavaca, 78 evangelika, 186 reformista, 176 židova; 1895. g. 500 „Šokaca“; 1900. g. (uz 1857 Mađara., 1121 Nijemca, 859 Slovačka i 600 Srba) 357 „Dalmatinaca“ i 8 Hrvata; 1910. g. 2971 Mađar, 2123 Nijemca i Slovačka, 631 pravoslavac, 289 „Šokaca“.²⁶

Hrvatski je jezik iz škole posvema potisnut već 1890-ih godina²⁷, a asimilatorski nasrtaji sve su jače zapljuskivali i crkvene obrede, pa se do naših dana hrvatski jezik u crkvi sveo samo na dvije zornice (prve nedjelje u prosincu i na prvi dan Božića) i na božićnu misu.²⁸

Kako bi se oduprli odnarođivanju, 1903. utemeljili su *Dalmatinsko bratinstvo*²⁹ koje priređuje kulturne programe s recitacijama i pjevanjem budnica. Zbog rata (1914.) djelovanje mu je prestalo.

Zadnji proplamsaj nacionalne svijesti naše je sunarodnjake zahvatio 1975. godine kada je Senandrija *Eva Drobilić* oživila stare hrvatske običaje dodolu, Ivanjdan i „dalmacijanski ukop“. Tada je radi gajenja običaja i proučavanja prošlosti utemeljena udruga zvana *Dalmatin brat*, koja je isprva imala stotinjak članova.

Div. Marie /i /S. Katharine /za svakog /pravovernog kerstjanina /iz mlogih knjigah izvadjene, u jednu sabrane i u /nemačkom, dalmatinskom i nešto malog u ugarskom /jeziku izdate, /na zaktevanje kathol. občine, /s dozvoljenjem /mlogopoštovanog Gosp. Župnika /u /St. Andriji. /U Budimu, 1868. /Tiskom Martina Bago-a.

²⁵ OPOLCZER J. 31.

²⁶ ISKRULJEV, T. 557. BIKAR, F. 307.

²⁷ U mađarizaciji prednjačio je onodobni župnik Ferenc Kratochwill. „Dalmatski su učili katekizmuš, štit i pisat, posle ni to“ (kazivači). O tadašnjoj grafiji svjedoče zabilješke u molitvenicima, npr. *Gjuro Kovacsitj*.

Od hrvatskih učitelja spominje se *Josip Behorović* (1853., pismohrana senandrijske župe) i *Jurko Budimac* (1880-ih godina; kazivači). Valja spomenuti i ove učene Senandrijce: *Ivan Radubički* 1870-ih godina bio je marljivim suradnikom Bunjevačke i šokačke vile; *Ivan Rastović* (1783. – 1861.) 1806. g. završio je studij teologije u Đakovu; župnikovao je u Aljmašu, Osijeku i Đakovu; *Franjo Stazić* (1824. – 1911.) operni pjevač u Zagrebu.; *Tono Benković* bio je članom budimpeštanskoga Bunjevačkog i šokačkoga narodnog odbora koji je djelovao od 1924. do 1939.

²⁸ Najstariji Senandrijci rado su se sjećali *Mihályja Kade* (propovijedao je na četiri jezika), posljednjeg župnika koji je na početku 20. st. „držav misu lepo, na našem dalmatskom jeziku“.

²⁹ Vjerojatno je riječ o ponovnom utemeljenju, naime u senandrijskoj župnoj katoličkoj crkvi i danas stoji golema zelena zastava, rađena sredinom 19. st., koju rese slike svetaca, vinogradarski simboli i natpis Dalmatinszko Bratinstvo.

Od naše pisane riječi, osim spomenutoga molitvenika, kod njih sam našao *Epistole i evanđelja* Emerika Pavića (Budim, 1764.), *Isusovku* Blaža Modrošića (Temišvar, 1871.), *Kačićeve pjesme* (b. g.), *Vienac bogoljubnih pjesama Marijana Jaića* (Budimpešta, 1909.) i kalendar *Danicu* (Budimpešta, 1925.), novine *Riječ* (Zagreb, 1922.), što zorno potvrđuje da su nekada i ti naši sunarodnjaci bili u tijeku s hrvatskim kulturnim zbivanjima u nas.

Godine 1998. preminula je zadnja osoba (Marica Valentin Pivarček, rođ. 1908.) koja je još tečno znala jezik svojih pradjedova. Današnji najstariji ljudi, koji sebe zovu Dalmatinima, znaju tek poneku hrvatsku riječ ili kraću rečenicu, ali nacionalna svijest još tinja u njima, čemu je svjedočanstvo i utemeljenje Hrvatske samouprave (1990.). Hrvatska se riječ danas čuje jedino u crkvi, jednom godišnje, na zornici i na božićnoj misi, gdje 40-ak starih ljudi iz srca pjeva i moli, za njih već, na žalost, nerazumljive pjesme i molitve.³⁰

U prošlosti naši Senandrijci uglavnom su se bavili vinogradarstvom³¹ i voćarstvom, neki kao prijevoznici vina te izvrsni klesari i proizvođači drvenog ugljena boravili su i u daljim mjestima dolazeći u dodir ne samo s Mađarima nego i sa Slovacima, Česima, Poljacima, Nijemcima. Sa svojim sugrađanima Srbima, iako su bili u dobrim odnosima, nisu sklapali bračne veze. To više su se miješali s ostalim senandrijskim katolicima pohrvativši podosta Slovaka, Mađara i Nijemaca koji su stanovali također na Brdu, ili u *Dalmacijanskoj mali*, kako su svoju gradsku četvrt znali zvati. Ondje je još i potkraj 1930-ih godina zajednički jezik svih starijih stanovnika, osobito starica, bio hrvatski.³²

Akcentuacija u jeziku senandrijskih Hrvata u osnovi je novoštokavska. Zamjećuje se utjecaj mađarskoga: čest kratkosilazni naglasak na I. slogu (npr. *čudesa, pastiri*), dugosilazni naglasak tamo gdje je u hrvatskom dugouzlazni (npr. *narod, gadat*). Naglasak se često prenosi na proklitiku (*na Brdu, u Peštu, po gora, iz njeg, do ponoći*). Govor im je ekavski s rijetkim primjerima ikavice: *bolile, di, ditelina, Nimci, ovd* (samo na grobnom spomeniku), *sidalka, sikira, uvridit, živila*; i iekavice: *snježina, drijen, grjezdo* (u mikrotoponimu), *odjevina* (prćija). Štakavci su: *ognjište, štap, ište, pušti, šteta* itd. Glas *ć* ovdje je bio slivenik (kao u standardnome hrvatskom jeziku), a nije se izgovarao umekšano kao

³⁰ Premda su ekavci, mole se i pjevaju ikavicom, kao što su tiskani narečeni molitvenik i pjesme u njemu. Ikavicu uočavamo i u nekim svjetovnim pjesmama.

³¹ Oranice i pašnjaci nisu pružali dovoljno prihoda, stoga su se Senandrijci pretežito bavili vinogradarstvom, što je podupirala i država, naime, 1701. godine donesena je naredba prema kojoj su vinogradari osam godina oslobođeni plaćanja poreza. Kada je 1880-ih godina filoksera većinu vinograda uništila, počeli su se baviti voćarstvom i povrtlarstvom. Bikara, F 307.

³² Potkrepljuju to i riječi Katalin Balogh (rođ. 1929.): „Kad sam bila još djevojčica, mnogo puta sam s bakom išla teta-Marici na Brdo. Tamo se znalo okupiti 5-6 žena, jedna Švabica, druga Totica, Mađarica, pa Dalmatinke, bude ih svakojakih, ali su one međusobno razgovarale samo na dalmatinskom, jer taj jezik svaka je znala tečno. Dalmatinski bi čak i pjevale.”

u većini ovdašnjih govora. Glas *d*, međutim, izgovarao se umekšano, kao u mađarskome (*đubre, Mađari, pređa*). Upada u oči pridjev radni na *v* (npr. *biov, biv, čuv, umrev* umjesto bio, čuo, umro). Prvotno *l* se čuva npr. u: *išal, kral, krčal* (hrkao), *smejäl*, u imenicama *pakal, petal, posal, sokol*; u pridjevima: *bel, gol, ol* (ohol). Slogotvorno *r* u svome izgovoru čuvali su samo najstariji kazivači, dok su mlađi izgovarali: *cerna, umerla, bredo*, odnosno *crina, umrela, brido*. Kod mlađih kazivača vokativ je jednak nominativu (utjecaj mađarskog jezika). Nenaglašeni oblik zamjenice *sebi* javljao se i u: *klekni si, sedni si, popni si*.

Od rođenih Senandrijaca, Hrvata, ljudi poodmakle dobi, u razdoblju između 1968. i 1973., među inim, zabilježio sam i njihova osobna imena (uglavnom nekadašnju imensku građu jer su imena mlađih osoba posve mađarska), nadimke, prezimena i mikrotoponime. Podatke iz dalje prošlosti crpio sam napose iz matičnih knjiga mjesne katoličke župe, odnosno katastarskih zemljovida pohranjenih u budimpeštanskome Državnom arhivu.

Osobna imena

Od kazivača sam nastojao doznati kada je koje ime bilo u živoj uporabi. Njihova su sjećanja često sezala čak u drugu polovicu 19. st. (bilježim: 2/19). Imena koja su se upotrebljavala u prošlom stoljeću označavam sa 1/20, odnosno 2/20. U matičnim knjigama ili u državnim popisima (1715., 1720., 1828.) imena su po pravilu zapisivana u latinskom, iznimno u narodnom obliku. Kod potonjih, ako su se grafički razlikovali, naveo sam zapisani oblik imena i godinu.

Kod naših senandrijskih sunarodnjaka narodnih imena jedva ima.³³ Kod **ženskih narodnih imena** iznimku čine možda odmilice (hipokoristici) *Mila* i *Milica* koje su bile u uporabi i u prvoj polovici 20. st., no i one mogu biti tvorenice od latinskog imena Emilija, kakav im je doduše bio i službeni oblik.

U “pravom obliku” rabi se samo nekoliko imena, i to uglavnom u grobnim natpisima i u upisima u vlastitim molitvenicima: *Ana, Eva, Katalina, Lujza, Marija, Marta, Roza, Veronka* (ispadanjem samoglasnika *i* od imena Veronika); bila su u uporabi i u drugoj polovici 20. stoljeća.

Ženske **odmilice** imaju ove nastavke:

-**ka**: *Anka* (odm. *Ana*, 2/20), *Apolka* (odm. *Apolonija*, 2/20) *Borka* (odm. mađ. *Borbála* < *Barbara*, 1/20), *Cecka* (< *Ceca*, odm. *Cecilija*, 1/20), *Cilka* (odm.

³³ Razlog valja tražiti ponajprije u iznimno gruboj odluci Tridentskoga koncila (1545. – 1563.) na kojem je Katolička crkva naša iskonska narodna imena proglasila poganskima, i svećenstvu naložila da u matične knjige smiju zapisivati isključivo svetačka (navlastito latinska, grčka i židovska) imena.

Cecilija, 1/20), *Dika* (odm. Edita, 1/20), *Dorka* (odm. Doroteja, 1/20), *Ilka* (odm. madž. Ilona < Helena, 2/20), *Ĵanka* (odm. Johana, 1/20), *Ĵucka* (< Juca, odm. Justina, 1/20), *Ĵulka* (odm. Julijana, 2/20), *Katka* (odm. Katarina, 2/20), *Lenka* (odm. Elenora, 2/20), *Lucka* (< Luca, odm. Lucija, 2/20), *Lujka* (odm. Lujza, 1/20), *Malka* (< Amalka, odm. Amalija, 1/20), *Marka* (odm. Marija, 1/20), *Palka* (odm. Paulina, 2/20), *Polka* (odm. Apolonija, 1/20), *Renka* (< Irenka, odm. Irena, 1/20), *Roska* (odm. Rozalija, 2/20), *Teka* (odm. Tereza, 1/20), *Terka* (Estera, 2/20), *Tonka* (odm. Antonija, 1/20), *Verka* (Vera, odm. > Veronika, 1/20), *Zelka* (odm. Gizela, 1/20), *Zuska* i *Žuška* (odm. Suzana, 2/20), *Žanka* (Johana, 2/19);

-a: *Cila* (odm. Cecilija, 1/20), *Fana* (odm. Franciska, 1/20), *Gita* (odm. Margita, 1/20), *Ĵula* (odm. Julijana, 2/20), *Kata* (odm. Katarina, 2/20), *Lela* (udvajanjem l. suglasnika, odm. Magdalena, 1/20), *Loza* (odm. Alojzija, 1/20), *Maga* (odm. Magdalena, 1/20) *Magda* (odm. Magdalena, 2/20), *Mara* (odm. Marija, 2/20), *Marga* (odm. Margita, 2/20), *Nata* (odm. Natalija, 2/20), *Pepa* (odm. Jozefa, 2/20), *Pola* (odm. Apolonija) 1/20, *Rija* (odm. Viktorija, 2/20), *Tilda* (odm. Matilda 1/20), *Zuza* (odm. Suzana, 1/20);

-ica: *Agica* (odm. Agata, 1/20), *Ančica* (< Anka, odm. Ana, 2/20), *Belica* (< Bela, odm. Izabela, 2/19), *Emica* (odm. Emilija, 2/20), *Evica* (odm. Eva, 2/20), *Katica* (< Kata, odm. Katarina, 2/20), *Lozica* (< Loza, odm. Alojzija) 1/20, *Magica* (odm. Magdalena, 1/20), *Manjica* (< Manja, odm. Magdalena, 1/20), *Mari-ca* (odm. Marija, 2/20), *Rica* (odm. Marica, 2/20), *Rozica* (odm. Rozalija, 2/20), *Terica* (odm. Terezija 2/20).

-uška: *Anuška* (odm. Ana, 2/20), *Eduška* (odm. Edina, 2/20), *Geruška* (odm. Gertruda, 1/20), *Gizuška* (odm. Gizela, 1/20), *Magduška* (odm. Magdalena, 2/20), *Maruška* (odm. Marija, 1/20), *Nuška* (< Anuška, odm. Ana, 2/20), *Pepuška* (odm. Jozefa, 2/20), *Teruška* (odm. Terezija, 1/20), *Vicuska* (odm. Viktorija, 1/20);

-ika (madž. nastavak *-i + ka*): *Ančika* (< madž. Ancsi, odm. Ana, 2/20), *Fanika* (madž. Fanni, odm. Franciska, 1/20), *Ĵucika* (madž. Juci, odm. Justina, 2/20), *Lenčika* (madž. Lencsi, odm. Magdalena, 2/20), *Nančika* (< madž. Nancsi, odm. Ana, 2/20), *Rozika* (< madž. Rozi, odm. Rozalija, 2/20);

-uša: *Eduša* (odm. Edina, 2/20), *Geruša* (< Gertruda) 1/20, *Nuša* (< Anuša, odm. Ana 2/20), *Pepuša* (odm. Jozefa, 2/20), *Teruša* (odm. Terezija, 2/20), *Vicusuša* (odm. Viktorija, 1/20);

-ca: *Doca* (odm. Dominika, 1/20), *Ĵuca* (odm. Justina, 2/20), *Maca* (odm. Marija, 1/20), *Teca* (odm. Terezija, 2/20), *Vica* (odm. Viktorija, 1/20);

-ča: *Anča*³⁴ (odm. Ana, 2/20), *Ĵulča* (odm. Julija, 1/20), *Marča* (odm. Marija, 1/20), *Tonča* (odm. Antonija, 2/20);

³⁴ Vokativ: *Anče*, *Tonče*, ali *Ĵulča*, *Marča*.

-iška: *Ĵuliška* (odm. Julijana, 2/20);

-oka: *Oršoka* (odm. Oršula, 2/19).

Pogrdno značenje ima nastavak **-ena**. Takva su imena bila u uporabi i početkom 1970-ih godina: *Ančena* (odm. Ana), *Anena* (odm. Ana), *Ĵulena* (odm. Julijana), *Katena* (odm. Katarina), *Lozena* (odm. Alojzija), *Magdena* (odm. Magdalena), *Marena* (odm. Marija), *Martena* (odm. Marta), *Pepena* (odm. Jozefa), *Polena* (odm. Apolonija), *Rozena* (odm. Rozalija), *Terena* (odm. Terezija).

Kod **muških narodnih imena** nalazimo dvije odmilice: *Stanko* (> Stanislav; zabilježeno prvi put u obliku Sztanko 1715. godine). Prema kazivačima, javlja se još i potkraj 19. stoljeća. Crkva je dopuštala njegovo nadijevanje (jednako kao i imena Kazimir) zahvaljujući istoimenim poljskim svecima. Nadimak Vujčinovi upućuje na nekadašnjega nositelja narodnog osobnog imena *Vujčin* (> Vujčo > Vujo, odm. od zaštitnog imena Vuk).

Muška imena u pravom obliku: *Adam* (2/20), *Andraš* (ovdje mađz. oblik od Andrija, 2/20), *Grgor* (2/20), *Ilija* (Ilija, Illia, 1715.), *Ivan* (1715., 2/20), *Ĵakob* (2/20), *ĴožeĴ* (rabio se i mađz. oblik, 2/20), *Luka* (Luca, 1732.) *Marjan* (Marian, 1715.), *Marko* (Márko, Marco, 1715., 1/20), *Martin* (1715. i 2/20), *Mihaj* (mađz. oblik od Mihajlo, 2/20), *Mikula* (odm. Nikola, službeno Miklós, 1/20), *Paval* (1728.), *Šimun* (1/20).

Muške odmilice imaju ove nastavke:

-o: *Baro* (odm. Bartul, 1/20), *Brozo* (odm. Ambrozije, 1/20), *Čibo* (odm. Stjepan), *Dajo* (odm. Danijel, 2/19), *Đuro* (odm. Đurađ, 2/20), *Filo* (odm. Filip, 1/20), *Gašo* (odm. Gašpar, 2/19), *Gašpo* (odm. Gašpar, 2/20), *Geno* (odm. Eugen, 1/20), *Gnaco* (odm. Ignac, 1/20), *Ivo* (odm. Ivan, 2/20), *Ĵano* (utjecaj slovačkog imena, odm. Jan, 2/20), *Ĵoso* (odm. Josip, 2/20), *Ĵovo* (utjecaj srpskog imena, no odm. Josip, 2/20), *Karčo* (utjecaj mađz. Karcsi, odm. Karlo, 2/20), *Karo* (odm. Karlo, 1/20), *Kobo* (odm. Jakob, 2/20), *Krišto* (odm. Kristijan, 2/19), *Kubo* (odm. Jakub = Jakob, 2/19), *Lajo* (< mađz. Lajos, 2/20), *Lenco* (odm. Lovrencije, 1/20), *Mato* (odm. Matija; Matho, Máto 1715. i 2/20), *Pero* (odm. Petar, 2/20), *Stevo* (odm. Stevan, 2/20), *Šimo* (odm. Šimun, 1/20), *Štoko* (< mađz. Istók < István = Stjepan, 20/1), *Tomo* (Thomo 1762., odm. Toma, 2/20), *Tono* (odm. Anton, 2/20), *Vinco* (odm. Vicencije, 2/20);

-ko: *Andriško* (< Andriš, odm. Andrija, 2/20), *Atko* (odm. Adam, 2/20), *Daško* (< Dašo, odm. Danijel, 1/20), *Đurko* (odm. Đurađ, Giurko, Gyurkó 1715., 2/20), *Ferko* (preko mađz. Ferenc < Francisko, 2/20), *Filko* (odm. Filip, 1/20), *Gaško*, odm. Gašpar, 1/20), *Ilko* (odm. Ilija, 2/19), *Ĵanko* (odm. Jan, 1723., 1/20), *Ĵanotko* (< Janota, odm. Jan, 2/20), *Ĵaško* (< Jašo, odm. Jakob, 2/19), *Ĵosko* (odm. Josip, 2/20), *Lojko* (< Alojzija, 1/20), *Losko* (Alojzija, 1/20), *Marinko*

(odm. Marin, 1715), *Matko* (odm. Matija, 2/20), *Mišičko* (< Mišič < Mišo, odm. Mihajlo 1/20), *Miško* (< Mišo, odm. Mihajlo; Misko, Misco 1715., 1/20), *Pajko* (< Pajo, odm. Pavao, 2/20), *Palko* (odm. Paval; Palco 1728.), *Pecko* (< Peco, odm. Petar, 1/20), *Pejko* (< Pejo, odm. Petar, 1/20), *Perko* (< Pero, odm. Petar, 1/20), *Taško* (< Tašo, odm. Tadija, 1/20), *Toko* (odm. Toma, 2/20), *Tonko* (odm. Anton, 2/20);

-**jo**: *Franjo* (odm. Francisko, 2/20), *Mijo* (od. Mihajlo; Mio 1722. i 2/20), *Pajo* (odm. Pavao, 2/20), *Šanjo* (< madž. Sándor = Aleksandar, 2/20), *Tonjo* (odm. Anton, 2/20);

-**ij**: *Francij* (preko njem. Franci, odm. Francisko, 2/20), *Guštij* (odm. Augustin), *Nacij* (preko madž. Náci, odm. Ignác, 2/20), *Nandij* (Nándi < madž. Sándor = Aleksandar, 2/20), *Tonij* (utjecaj madž. Tóni, odm. Antal = Antun, 2/20);

-**co**: *Franco* (odm. Francisko, 2/20), *Ĵaco* (odm. Jakob, 1/20), *Ĵoco* (odm. Josip, 2/20);

-**iš**: *Andriš* (odm. Andrija, 2/20), *Froliš* (metateza, odm. Florijan, 2/20), *Ĵimriš* (< madž. Imre < Emerik, 1/20);

-**šo**: *Dašo* (odm. Danijel, 1/20), *Ĵakšo* (odm. Jakob, 1/20), *Mišo* (odm. Mihajlo, 2/20);

-**ač**: *Lukač* (odm. Luka; Lukacs 1715.), *Markač* (odm. Marko, 1/20);

-**an**: *Lujan* (< Lujó, odm. Ludvig, 1/20), *Peran* (odm. Petar, 2/20);

-**čo**: *Mačo* (preko madž. Matyi, odm. Matija, 2/20), *Točo* (odm. Toma, 1/20);

-**in**: *Ĵosin* (odm. Josip, 2/20), -**cin** (co + in): *Marcin* (odm. Martin, 1/20; ne može se isključiti ni utjecaj madž. Marci, odm. Márton);

-**ka**: *Miška* (< madž. Miska, odm. Mihály = Mihajlo, 2/20), *Taka* (odm. Tadija, 1/20);

-**oš**: *Đukoš* (< Đuko, odm. Đurađ, 1/20), *Đurkoš* (> Đurko, odm. Đurađ 2/20);

-**ša**: *Đuša* (odm. Đurađ, 2/19), *Miša* (odm. Mihajlo, 2/20);

-**aša**: *Ilijaša* (odm. Ilija, 1/20);

-**eša**: *Šimeša* (odm. Šimun, 2/19);

-**ela**: *Grgela* (odm. Grgur, 2/19);

-**ika**: *Ĵanika* (< madž. Jani, odm. János = Ivan, 2/20);

-**iš**: *Daniš* („Danisov zeth”, 1729.);

-**ok**: *Istok* (< madž. Istók, odm. István = Stjepan; Istok, Istock 1723.);

-**ota**: *Ĵanota* (odm. Jan, 2/19);

-**uj**: *Vincuj* (odm. Vicencije, 2/20);

-**uš**: *Bartuš* (odm. Bartul, 1/20).

Još i sredinom 20. st. za muške osobe najmlađe i mlađe dobi rabila su se imena s nastavcima: **-ič**: *Andrič, Antič* (odm. Anton, Antun), *Đurič, Franič, Grgič, Ilkič, Ivič, Jaskič, Joskič, Lukič, Matkič, Mikič* (odm. Mikola, Mikloš), *Mišič, Miškič, Pavič, Perkič, Šimkič, Tomkič*; **-ica**: *Čibica* (odm. Stjepan, 2/20), *Miškica* (< Miško < Mišo, odm. Mihajlo, 1/20), *Perica* (odm. Petar; Pericza 1748. i 2/20), *Tonica* (odm. Anton, 1/20); **-če**: *Ivče* (odm. Ivan, 1/20).

Umalo svako ime ima svoju pogrdnu inačicu tvorenu nastavcima **-ina**: *Adamina, Andrišina, Barina, Bartušina, Blažina, Čibina* (odm. Stjepan), *Đurina, Ferina* (< mađ. Ferenc < Francisko), *Filina, Gnacina* (odm. Ignacije), *Grgina, Ivina, Jocina, Kubina, Lukina, Matina, Mikulina, Pavlina, Perina, Šimkina* (< Šimko, odm. Šimun), *Tomina, Vincina*; **-etina**: *Iletina, Jakšetina* (< Jakšo, odm. Jakob), *Janketina, Mišketina, Tonetina*; **-anina**: *Štokanina* (< Štoko < mađ. Istók, odm. István = Stjepan), **-onja**: *Markonja* (odm. Marko), *Pejkonja* (< Pejko < Pejo, odm. Petar). U vrijeme moga skupljanja te pogrdnice postojale su tek u sjećanju najstarijih kazivača.

Dodatna osobna imena kriju se u mnogim prezimenima, nadimcima i mikroponimima.

Prezimenaa

Pretežitu većinu ovih prezimena našao sam u matičnim knjigama senandrijske katoličke župe, u matičnim knjigama vjenčanih budimskih župa, a manji dio u državnim popisima. U zagradi bilježim zapisani oblik danoga prezimena i godinu kada se ono prvi put javlja. Dakako, ako razlike u pisanju prezimena nema, u zagradi se prezime ne ponavlja.

Zamijetit ćemo da se neka prezimena prvi put javljaju nešto poslije, sredinom ili u drugoj polovici 18. st. Premda je u to doba bilo doselidaba pojedinačnih obitelji iz okolnih hrvatskih naselja (Budim, Pešta, Andzabeg, Turbal ...), nije uvijek riječ o novoj obitelji, nego o ovdje već obitavajućoj koja je poprimita novo prezime. Naime, u to doba prezimena još nisu ustaljena (to je naredio tek kralj Josip II., 1780-ih godina), pa kadšto svaki naraštaj ima drugo prezime. Npr. otac je Đuro Grguljkov (jer mu je otac Grguljko, tj. Grgur), a sin se zove Ivan Đurić (po ocu Đuri). Često se prezime iste osobe u matičnu knjigu upisuje različito, primjerice: Mihalović, Mihalković; ili kad u duljem, kad u kraćem obliku, npr.: Martinović, Martinov). U protoku vremena mnoge su obitelji netragom nestale, izumrle ili se odselile. Valja reći da je zajednica senandrijskih Hrvata još i potkraj 19. st. bila veoma čvrsta i da je pohrvatila podosta Slovaka, Mađara i Nijemaca. Npr.: *Blažanek* (1772.), *Dehurta* (1869.), *Drvenka* (Drevenka, 1877.), *Dvorski* (Dvorszky, 1848.), *Fačkovec* (1764.), *Hrtala* (1724.), *Hudek* (1792.), *Liptak* (1847.), *Kišanjik* (Kissanik, 1857.), *Kralik* (1848.), *Mazač*

(Mazács, 1849.), *Mihalec* (Mihalecz, 1759.), *Pivarček* (1772.), *Pravi* (1710.), *Radubicki* (Radubitzky (1817.), *Šimek* (1791.), *Šimička* (Simicska, 1736.), *Veseli* (Veselli, žena: Vesela, 1803.), *Vrpka* (Verbka, 1723.); *Nagy, Németh, Sógor* (1834.); *Dirner* (1857.), *Gruber* (1847.), *Hičveld* (1847.), *Klement* (1791.), *Liber* (1779.), *Ludvig* (1803.), *Melik, Panis, Sautner* (1847.), *Sutner* (Szutner, 1857.), *Triber*.

Pretežita većina prezimena senandrijskih Hrvata nastala je od osobnih imena. Budući da je riječ najčešće o prezimenima nastalima tek nešto prije njihove prve ubilježbe, imamo bjelodani uvid i u osobna imena koja su se nadijevala potkraj 17. i u 18. stoljeću.

Zbog nekadašnjega podređenog položaja žene u obitelji, prezimena nastalih od **ženskih imena** razmjerno je malo.

Od narodnih imena u pravom obliku: *Košutić* (Kosutich, 1714.), *Ružić* (Rusich, Ruschicz, Russich, Ruhsics, 1749.);

u hipokorističkom obliku: *Brzić* (< Brzimira; Berzich, žena: Berzinna, 1747.), *Ružica* (Rusicza, 1709.).

Od svetačkih imena u pravom obliku: *Klarin* (< Klara; Klárin, 1730.), *Paulić* (< Paula; Paulics, 1733.);

u hipokorističkom obliku: *Anikić* (< Anika, odm. Ana; Anikich, 1716.), *Barić*³⁵ (Barich, 1697.), *Magdić* (Magdics, 1742.), *Mandić* (Mandics, 1728.), *Marčić* (Marcsich, Martsits, 1723.), *Marić* (Marics, Maricz, Marits, 1714.), *Polčić* (< Polka, odm. Apolonija; Polcsics, 1741.), *Rupčić* (< Rubina; Rupcsicz, Ruppssich, Rupcsics, Rubsics, Rupsics, 1755.), *Sarić* (Saricz, Sarics, Szarics, 1791.)

Prezimena senandrijskih Hrvata najčešće su **patronimi**, tj. tvoreni po očevu osobnom imenu. Što više ulazimo u prošlost, to je više narodnih osobnih imena, o čemu svjedoče i neka prezimena.

Prezimena tvorena **po muškomu narodnom imenu u pravom obliku:** *Dubravko* (1755.), *Malinović* (Malinovich, 1714.), *Milan* (1756.), *Miletić* (Miletich, 1723.), *Mirković* (Mirkovics, 1732.), *Novaković* (Novakovich, 1709.), *Obradović*³⁶ (Obradovich, 1717.), *Stojanović* (Stojanoviz, Stoyanovics, 1737.), *Subotić* (< Subota; Szubotics, 1755.), *Vučić* (< Vuk; Vucsich, 1828.), *Vuković* (Wukovics, Vukovics, Wugovich, Vugovich, Wulkovics, 1716.), *Zelenko* (1726.), *Zelenković* (Zelenkovich, 1729.), *Živković* (Xivkovich, Schiffkovics, Sifkovits, 1732.).

³⁵ Dakako, kod nekih se prezimena ne može posve točno ustvrditi je li nastalo od ženskog ili muškog osobnog imena. Npr. *Barić* je moglo nastati od ženskog *Bara* (odm. Barbara) ili muškog *Baro* (odm. Bartolomej).

³⁶ U katoličkim se matičnim knjigama javlja više puta, ali uvijek kao krsni kum, stoga je moguće da je posrijedi osoba srpskog podrijetla.

Po muškumu narodnom imenu u hipokorističkom obliku: *Badić* (< Obrad; Badich, 1738.), *Bakić* (< Branimir; Bakics, 1828.), *Beban* (1751.) i *Bebanović* (< Beban; Bebanovich, 1709.), *Belaković* (< Belislav; Belakovich, 1723.), *Belović* (< Belomir; Belovich, 1803.), *Blago* (1716.), *Bero* (< Berislav; 1869.), *Bodić* (< Slobodan; Bodich, 1725.), *Bogović* (< Bogdan; Bogovich, 1756.), *Bokšić* (< Bogoljub³⁷; Boksich, 1762.), *Bobić* (Bobich, Bopics, Bobiz, žena: Bobityka, 1828.) i *Bopković* (< Bojomir; Bobkovics, 1723.), *Bračuljević* (< Bračulj < Bračo, odm. Bratomil; Braccuglievich, Prazulovicz, Braculevich, Brecsolovicz, Bracsuilevich, Brachulovich, Braculovich, Bracsolovich, 1731.), *Buban* (< Budimir; 1747.), *Buković* (< Budmil; Buczoviz, Bukovics, Bugovics, 1756.), *Činović* (< Dojčin; Csinovicz, Chinovich, Cinovics, 1735.), *Dadović* (< Dragoljub; Dadovich, 1725.), *Grošić* (< Grozdan; Grossich, Grosicz, 1755.), *Hrastović* (Hrasztovics, 1738.) i *Rastović* (< Hrastimir; Rastovics, 1723.), *Kremić* (< Kremen; Cremich, Chremics, 1754.), *Lackov* (< Ladislav; Laczkov, 1723.), *Ljupšić* (< Ljubomir; Lubsics, 1762.), *Malacko* (Malaczko, 1747.) i *Malčević* (< Malimir; Malcsevich, 1745.), *Milinković* (Milinkovics, 1754.), *Milković* (Milkovicz, Milcovich, 1737.), *Milov* (1756.), *Nović* (Nowits, Novich, 1828.), *Odašić* (< Hodo, odm. Hodivoj; Odasits, Hodasich, 1772.), *Pucovac* (< Puriša; Puczovacz, 1725.), *Pulić* (< Puniša; Pulics) 1715.), *Radić* (Radich, Radits, Raticz, 1847.), *Radinković* (Radinkovich, Ratinkovicz, 1742.), *Radniković* (Radnikovics, jamačno metatezom od Radinković, 1728.), *Rakočević* (< Radoslav; Rakocsevich, 1720.), *Raškov* (Raskov, 1731.) i *Rašković* (< Radomil; Raskovich, 1729.), *Rodin* (< Rodoljub; 1720.), *Stanković* (Stankovich, 1723.), *Sučić* (< Sunčanko; Sucsics, 1887.), *Šatanović* (< Šatan < Šato, odm. Šakoje; Satanovich, Schatanovicz, Ssatanovich, Sattanovich, 1735.), *Tatić* (< Tatimir; Tatics, 1745.), *Vecković* (< Vedran; Veczkovics, 1741.), *Veselić* (< Veselin; Veselics, 1736.), *Vesković* (< Veselin; Veskovich, 1743.), *Vidošević* (< Vidoslav; Vidoshevich, Vitosevics, 1728.), *Vidović* (< Milovid; Vidovics, 1716.), *Vitko* (Witko, žena: Vitka, 1742.) i *Vitković* (< Dobrovit; Vidkovicz, Vietkovich, 1714.), *Vitošević* (< Vitoslav; Vitosevics, 1728.), *Vojnić* (< Vojmir; Voinics, 1803.), *Vučenović* (< Vukoslav; Vucsenovics, 1723.).

Prezimana tvorena **po muškumu** nenarodnom, uglavnom **svetačkom imenu u pravom obliku:** *Abrahamov* (žena: Abrahamova, 1723.), *Adamov* (1723.), *Antalović* (Antalovich, 1717.), *Antonović* (Antonovics, 1715.), *Antunović* (Antunovics, 1727.), *Augustinović* (Augustinovich, 1720.), *Bartalović* (Bartalovics, 1828.), *Blažić* (Blaxich, Blasicz, 1828.), *Danijelov* (Danielov, 1714.), *Danilović* (Danilovics, 1714.) *Ferenčić* (mađ. Ferenc; Ferencsics, 1755.), *Demetrović* (Demetrovich, 1803.), *Domnjanić* (Domnianich, Domnanics, Domianics, 1756.), *Filipović* (Philippovich, 1754.), *Gašparović* (Gasparovich, Cas-

³⁷ Donosim tek jedno ime od više mogućih.

parovics, 1723.), *Grgorić* (Gregorich, 1729.), *Grgorov* (Gregorov, 1730.), *Grgović* (Gregovics, Gergovich, 1714.), *Ištvanović* (mađ. István = Stjepan; Istvanovich, 1725.), *Ivanac* (Ivanatz, 1828.), *Ivanić* (Ivanicz, Ivannich, 1723.), *Ivanović* (Ivanovich, Ivanovicz, Ivanovits, 1710.), *Ĵakobov* (1729.), *Ĵakobović* (Jacobovich, 1828.), *Ĵanošev* (mađ. János = Ivan; Janosev, 1723.), *Ĵosipović* (Josipovich, 1737.), *Kuzmanović* (Kuzmanovich, 1728.), *Kuzmić* (Kuzmich, 1754.), *Lovrenčev* (Lovrencsev, 1724.), *Lovrenčević* (Laurencsovich, Lovrencsevich, Lorencsovits, Lovrentyovits, 1762.), *Lukin* (1717.), *Maćašev* (mađ. Mátyás = Matija; Mattyasev, 1714.), *Marijanović* (Marianovich, Marianevich, Marjanovich, 1723.), *Marinov* (žena: Marinova, 1731.), *Marinović* (Marinovics, 1723.), *Martinov* (1731.), *Martinović* (Martinovich, 1728.), *Matijević* (Mathievich, Matijovics, Matyovicz, Mathiévícs, 1846.), *Mihalović* (Mihalovics, Mialovich, 1742.), *Mihaljev* (Mialjev, Mihalyov, 1725.), *Mikula* (1714.), *Mikulić* (Mikulich, 1723.), *Nikolić* (Nicolich, Nikolics, Nicholich, Nikolicz, 1714.), *Paulović* (Paulovich, Paulevich, 1828.), *Pavlov* (1740.), *Pavlović* (Pavlovics, 1742.), *Petrović* (Petrovich, Petroviz, 1720.), *Sebastijan* (Szebasztián, 1848.), *Sigmundović* (Szigmundovics, Sigmunovich, Zigmundovich, Sigmondovich, 1742.), *Stipanović* (Stipanovich, 1725.), *Šimonović* (Simonovits, 1749.), *Šimunić* (Simunich, 1723.), *Šimunović* (Simunovich, 1728.), *Štefanović* (Stefanovits, Scheffanovich 1720.), *Valentin* (1848.), *Valentović* (Valentovics, 1751.), *Vrbanić* (Vrban < Urban; Verbanits, 1749.).

Prezimana nastala od muških nenarodnih odmilica na:

-**ač**: *Lukač* (Lukacs, 1828.) i *Lukačević* (< Luka; Luccačevich, Lukaczovics, Lukacsevich, Lakacsievics, 1725.);

-**ača**: *Nakačić* (Nakača > Nako, odm. Anastazij; Nakacsics, 1715.),

-**ada**: *Maradić* (< Marijan; Maradics, 1754.),

-**ak**: *Bacakov* (< Bartol; Batzakov, 1769.), *Barčakov* (< Bartol; Barcsakov, 1729.), *Bešaković* (< Benedikt; Besakovics, 1738.), *Filakov* (1728.), *Filaković* (Filakovich, Vilákovich, Flakovich, 1712.), *Ilčakov* (< Ilčak > Ilčo, odm. Ilija; Ilcsakov, 1723.), *Klenaković* (< Klement; Klenakovich, 1716.), *Mijakić* (< Mijak < Mijo; Miakics, 1803.), *Mišak* (< Mišo; Missak, 1847.);

-**an**: *Kubanović* (< Kuban < Kubo < Jakub; Kubanovics, 1751.), *Pokanović* (< Pokan < Poko, odm. njem. Leopold; Pokanovich, 1715.);

-**aš**: *Balašović* (< Baltazar; Balasovich, 1751.), *Ilijaš* (Illias, 1749.), *Ilijašov* (Eliášov, Illiassov, 1743.), *Matijašević* (Matiasevich, 1828.), *Nakašev* (žena: Nakaseva, 1731.) i *Nakašević* (Nakaš < Nako, odm. < Anastazij; Nakásevich, Nakatsovits, 1713.), *Tomašević* (< Tomaš, odm. Tomas; Thomassevics, Tomasovics, Thomasevich, 1769.);

-**at**: *Mijatović* (odm. Mihajlo; Miatovich, Mihatovich, 1803.);

-ča, -čo: *Cencić* (< Cenčo < Ceno < Celestin; Czenczics, Czencsics, 1747.), *Grkčić* (< Grkčo < Grgo < Grgur; Grekcics, 1728.), *Ivanča* (Ivánca, 1728.), *Jančović* (Janchovich, Jancsevich, 1740.);

-elj: *Grgeljev* (< Grgur; žena: Gergelyeva, 1726.);

-ješa: *Šimlješa* (odm. Šimun; Simlyesa, 1857.);

-ica: *Đuričin* (Gjurichin, 1828.), *Miklica* (< Mikula; Miklicza, 1740.);

-ik: *Andričović* (Andrikovics, 1754.), *Jančiković* (Jancsikovich, 1717.);

-ina: *Đurinić* (< Đurina, odm. Đurađ; Gyurinich, 1803.);

-iš: *Đurišović* (Đuriš, odm. Đurađ; Gyurisovics, 1743.);

-jo: *Franjo* (Franyo, Franio, Frano, 1724.);

-ko: *Ačkov* (< Adam; Acskov, 1730.), *Berkić* (< Bernardin; Bérkics, 1727.), *Cenković* (odm. Celestin; Czenkovics, 1755.), *Danko* (1714.), *Dankov* (1723.), *Danković* (Dankovics, 1803.), *Đuković* (Gyukovich, Dukovich, Diukovics, 1700.), *Đurkin* (žena: Gyurkina, 1723.), *Đurković* (Gurkovich, Giurkovich, Gyurkovich, Giurkovich, 1735.), *Galko* (< Gabrijel; 1869.), *Marinković* (Marinkovich, 1723.), *Blaškov* (Blaskov, 1731.), *Blašković* (Blaskovich, 1756.), *Benkov* (1712.), *Benković* (Benkovits, Benczovich, Benekovics, 1725.), *Brcković* (< Brcko < Brco < Brnadin; Berczkovics, 1735.), *Grguljkov* (Grguljko < Grgulj; Gregujkov, Gerguliykov, 1726.), *Grguškov* (< Grguško < Grguš; Greguskov, 1724.), *Ilković* (Illkovich, 1753.), *Ivanov* (1726.), *Jančović* (Jankovics, Jankovitz, 1715.), *Josipković* (Joszipkovich, Josephkovics, 1782.), *Jurković* (Jurkovich, Jurgovich, 1747.), *Kuškić* (< Kuško < Kušo < Kuzma; Kuskicz, Kusskich, 1715.), *Lesković* (< Aleksandar; Leskovich, Leszkovics, 1747.), *Martincević* (Martincsevics, 1754.), *Martinkov* (1723.), *Matković* (Matkovich, 1754.), *Mihalković* (Mihalkovich, 1755.), *Mišatko* (Misatko, 1726.) i *Mišatkov* (< Mišat < Mišo < Mihovil; Missatkov, 1709.), *Miško* (Misko, 1714.) i *Mišković* (< Miško < Mišo < Mihovil; Miskovich, Miskoviz, 1828.), *Palkov* (1828.), *Palković* (Palkovics, 1732.), *Pavličkov* (< Pavličko < Pavlič < Pavao; Pavlicskov, 1745.), *Perkić* (Pergich, Perkics, 1738.), *Perkin* (1710.), *Perković* (Perkovics, Percovich, Perchovich, Perkoviz, Pergovich, 1703.), *Petkov* (1716.), *Petković* (Petkovics, 1869.), *Sakov* (Sako odm. Salamon; Szakov, 1734.), *Štivković* (< Štivko, odm. Štivan = Stjepan; Stifkovich, Shtivkovich, 1720.), *Tomković* (Tomkovich, 1723.);

-lo: *Gnjalić* (< Ignjacij; Gnalics, Gnyalics, 1751.);

-o (-a): *Ambrović* (Ambrovics, Hambrovics, 1747.), *Andić* (< Andrija; Andits, 1828.), *Andrić* (Andrics, 1735.), *Balić* (< Baltazar; Balich, 1755.), *Đurić* (Gyurics, Gurich, Gjurich, Giurich, 1756.), *Filov* (žena: Filova, 1723.), *Gagović* (< Gabrijel³⁸; Gagovics, 1742.), *Galović* (< Gabrijel; Galovics, 1773.), *Ilić* (Ilich, 1803.), *Jurić* (Jurich, Juricz, 1762.), *Kirić* (< Kirijak; Kirics, 1731.), *Kulić* (< Mi-

³⁸ Poput još nekih prezimena i ovo je moglo nastati i od svetačkoga imena Gabrijel i od narodnih imena Dragimir, Miodrag itd.

kula; Kulich, 1711.), *Luković* (Lucovitz, Lukovics, 1728.), *Lorentić* (< Lovrentije; Lorentics, 1742.), *Mikovac* (< Mikola; Mikovac, 1740.), *Pavin* (1726.), *Pavić* (Pavich, 1714.), *Perović* (Perovics, 1751.), *Štivić* (< Štivo, odm. Štivan = Stjepan; Stibics, Stifich, 1710.), *Valović* (< Valo, odm. Valentin; Valavich, Vallovics, Wallovits, 1847.),

-**oč**: *Rokočević* (< Rok; Rokocsevich, 1725.);

-**oje**: *Markojević* (Markoevich, 1803.);

-**ok**: *Matokov* (< Matok, odm. Matija, 1742.);

-**šo (-ša)**: *Mišić* (Misics, 1803.), *Pašić* (< Pašo, odm. Pavao; Pasich, 1735.);

-**ul**: *Markulović* (Markulovics, 1762.);

-**ula**: *Matula* (1723.), *Matulić* (Matulich, 1709.);

-**uša**: *Matuša* (Matusa, 1828.), *Matušić* (Matusich, 1720.);

-**žo (-ža)**: *Gažić* (< Gabrijel; Gazits, Gaxschicz, 1886.).

Od turskih odmilica nastala su prezimena: *Hajković* (< Hasan; Haikovics, 1742.), *Mujić* (< Mustafa; Muich, Muits, 1742.), *Šajin* (< Šajo, odm. Šahin; Sáin, 1705.). Od rumunjskog *secul*: *Sekula* (Szekula, 1828.).

Od riječi za zanimanje i zvanje: *Barbir* (brijač; 1721.), *Cipelar* (Czipelar, 1733.), *Čizmadžija* (čizmar; Csizmazia, Csizmecsia, Zismasia, Csismesia, Csizmadia, Csizmagxia, 1715.), *Čizmar* (Chismar, Csismar, 1716.), *Čobanin* (Csobanin, 1729.), *Drvar* (1893.), *Drvarić* (Dervarics, 1755.), *Dunderin* (dunderin = tesar; Dungerin, Tungerin, Dungerein, 1716.), *Ekmedžija* (pekar; Ekmecsia, 1727.), *Gombar* (1709.), *Gombarović* (gumbar; Gombarovich, 1714.), *Govedar* (1727.), *Haljinarov* (žena: Halyinarova, 1731.), *Haračević* (haračlija; Haracsevich, 1740.), *Hrnčarović* (grnčar, lončar; Hrnčarovits, Hantsárovits, Hrentsarovits, 1803.), *Husarković* (husar = konjanik; Huszárkovics, 1731.), *Kabaničar* (Kabanicsar, 1732.), *Kolarović* (Cholarovich, Kolarevich, Kollarovics, 1725.), *Konačić* (konačar; Konacsics, Konyacsics, 1751.), *Kopač* (Kopacs, 1715.), *Kopljarov* (Kopliarov, 1717.), *Kovačić* (Kovacsich, Kovatsits, 1755.), *Kovančić* (Kovancsitty, Kovancsics, 1710.), *Kovančin* (Kovancsin, 1716.), *Kovandžija* (Kovancsia, 1715.), *Kozar* (Kozár, 1723.), *Kozarov* (1732.), *Kozarević* (Kozarevich, Kozarovich, 1720.), *Krčmar* (Kercsmar, Kretsmar, 1742.), *Kričarović* (koji što obznajuje³⁹; Kricsarovich, 1803.), *Kuhar* (Kuchar, Kuhár, 1720.), *Kuharev* (1728.), *Kuharović* (Kuharovics, 1752.), *Kujundžija* (zlatar; Chiumcxia, Kujunzia, Cuiungia, 1723.), *Lagumdžija* (tur. miner; Lagumcsia, 1729.), *Lončar* (Lonsar, Loncsar, 1743.), *Malnarić* (< madž. molnár = mlinar; Malnarich, Malmarics, 1713.), *Mesar* (1723.), *Mesarić* (Meszarits, 1732.), *Mesarov* (Meszarov, 1723.), *Mlinar* (1720.), *Mlinarov* (1724.), *Motikar* (Motikár, 1714.), *Mutavdžija* (koji pravi

³⁹ *Kričar* je osoba koja je navečer ljude upozoravala da pođu na spavanje, ovako: *Brdani i Brdanke, mrak je pred vratu, već je deset sati, treba poći spati!*

mutave, tj. pokrivače od kozje kostrijeti; *Mutavcsia*, 1730.), *Pastirović* (Pastirovics, 1749.), *Pinter* (bačvar; Pinder, žena: Pinterovicza, 1713.), *Pinterić* (Binterich, Pinterich, 1754.), *Pivač* (Pivach, žena: Pivázoviza, 1710.), *Pivačević* (Pivacsevich, 1710.), *Postarović* (satar?; Postarovics, Posatarovicz, Posutarovics, 1724.), *Postolović* (postolar?; Postolovicz, 1727.), *Pudar* (1728.), *Pudarović* (Pudarovits, 1828.), *Rabadžić* (rabadžija, vozar; Rabacsich, Rabadtsich, Rabagics, 1715.), *Rezač* (Rezacs, 1751.), *Ribnikar* (ribar; 1753.), *Sedlar* (Szedlar, 1749.), *Sitar* (Sztár, 1819.), *Skeledžija* (Szelecsia, 1724.), *Skrobar* (koji prodaje škrob; 1816.), *Suknar* (Szuknár, 1714.), *Suknović* (Suknovich, Szuknovith, Szuknovics, Szuknovics, 1742.), *Svinjarović* (Svinyarovics, 1728.), *Šerpenarov* (šerpenjar; Serbenarov, Serpeniarov, 1713.), *Srebrnarov* (1723.), *Suženikov* (sužanj; Szuxenikov, 1713.), *Škular* (školar; Skulár, 1724.), *Taradžija* (češljár, brdar; Taragcsia, Tarakcsia, 1725.), *Vodeničar* (Vodencisar, 1714.), *Vojak* (vojn timer; Voják, 1728.), *Volarović* (Volarovich, Volarevich, 1730.), *Žagarević* (pilar, drvorezac; Xagarevich, Szagarovits, 1748.).

Od oznaka državne hijerarhije: *Knesković* (knez; Kneszkovity, Knezkovics, 1732.), *Kralj* (Kraly, Krall, 1717.).

Od oznaka za fizičke i moralne osobine: *Biber* (1895.), *Bili* (1735.), *Bijuković* (Biukovich, 1828.) i *Bijuklić* (bijuklija = brkat čovjek; Biuklich, 1717.), *Brčić* (brkat; Berczics, 1733.), *Čolak* (jednoruk; Csolak, 1715.), *Divjakov* (žena: Divjakova, 1725.), *Drobilić* (droban, sitan; Drobilits, 1863.), *Dugački* (Dugacski, 1723.), *Dugović* (Dugovich, 1791.), *Glavašević* (Glavasevich, Glavasovich, S 1714.), *Glavati* (žena: Glavata, 1727.), *Gluhaković* (Gluhakovich, Gluakovich, 1742.), *Gotovan* (1715.), *Gotovanov* (1828.), *Karajko* (< kara = crn; 1724.), *Klajčić* (< kljajo, kljakav; Klaych, Klaics, Klyaich, 1742.), *Krivanović* (nakrivljen; Kribanovicz, Krivanovich, 1723.), *Kusolić* (< kus; koji je kratka repa; Kusoliz, Gusolics, Kuszolits, Kusolich, 1828.), *Mali* (Maly, 1731.), *Malić* (mali⁴⁰; Malich, 1714.), *Mutavi* (mutavac, gluhonijem; 1741.), *Novosad* (u značenju: došljak, novoselac; Novoszád, 1728.), *Palikućić* (Palikuchich, 1755.), *Prnjak* (prnjav; Prnyak, 1828.), *Prnjaković* (Pernyakovich, 1723.), *Strižavković* (ošišan; Strisavkovics, 1737.), *Štrba* (krnj, škrbav; Streba, 1726.).

Od toponimijskih oznaka: *Blatničan* (Blatnicsan, 1730.; selo Blatnica i u Turóckoj županiji), *Dolac* (Dolacz, 1714.), *Dudvarčević* (< Dudvarac, stanovnik bačkoga Dudvara, Nemesnáddudvara; Dudvárcsevich, 1732.), *Dakovac* (Gyakovac, 1715.), *Erčinac* (Ercsinacz, Erczinacz, 1723.; selo Erčin u Fejerskoj županiji), *Kosovac* (Koszovac, Kossovacz, 1710.), *Krančević* (čovjek rodom iz Kranjske; Krancsevich, Klantsevits, 1779.), *Oravac* (od nepoznata naselja⁴¹; Oravacz, Orovaz, Horavacz, Orovacz, 1720.), *Ostrogonski* (Ostrogon =

⁴⁰ Ili od imena Malo, odm. Malomir.

⁴¹ Ili pohrvaćeno slovačko prezime Oravec.

Esztergom; 1725.), *Podolac* (Podolacz, 1754.), *Poličan* (npr. Poljice Gornje u Bosni; Policsan, 1762.), *Pucovac* (Pucovo u Sloveniji; Puczovacz, 1762.), *Slaslovac* (obližnje Slaslovo = Pilisszentlászló; Szlászlovacz, 1712.), *Tabanac* (Taban, dio Budima, Tabanacz, 1721.), *Varadinčev* (Varadin, grad u Rumunjskoj, Petrovaradin u Srijemu; Varadincsev, 1710.).

Od etničkih oznaka: *Arnaut* (1730.), *Ciganin* (Cziganin, 1723.), *Horvat* (Chorvat, Horvath, 1720.), *Horvatović* (Horvatovich, 1720.), *Hrvat* (Harwat, Hervat, Arvat, Ervat, Hervat, 1720.), *Hrvatov* (Hervatov, Harvatov, 1729.), *Mađarović* (Magyarovics, Magarevich, 1721.), *Nimac* (Nijemac; Nimacz, 1721.), *Poljak* (Polyak, Poliák, Pollyak, Polak, 1716.), *Šokac* (Schokac, Sokacz, Schokaz, Szokatz, 1715.), *Tatar* (1725.), *Tatarović* (Tatarovics, 1753.), *Tót* (u značenju: Slovak; Toth, Tohot, žena: Totina, Totkinya, 1727.), *Turčin* (Turcsin, 1724.), *Turković* (Turkovics, 1725.).

Od riječi za različite predmete materijalne kulture: *Galiya* (Galia, Gallija, 1856.), *Kantarović* (vaga; Kantarovity, 1732.), *Kotlić* (Kotlics, 1705.), *Minderov* (tur. minder = sjedalo; 1724.), *Minderović* (Minderovich, 1721.), *Strilić* (strila, strijela; Strilics, Sztrilits, 1893.), *Tabak* (duhan; 1710.).

Od riječi za ptice: *Čavčić* (čavka; Csavcsich, Csauzcics, 1730.), *Grlica* (Gerlicza, 1742.), *Grličić* (Grelichich, 1711.), *Žastreb* (1728.), *Vrana* (1728.), *Slavujev* (Szlavujev, 1726.).

Od naziva za rodbinske sveze: *Babica* (Babicza, 1727.), *Babić* (Babics, 1886.), *Babin* (1721.).

Od drugih imenica, brojeva: *Pogača* (Pogacsa, 1723.), *Travnik* (1751.); *Petak* (od imena sa značenjem: peti sin; 1735.).

Prezimana složenice: *Kalivoda* (1755.), *Kršikola* (Kressikola, Kersikola, 1714.).

Nejasnog su podrijetla: *Aksapetić* (Aksapetich, 1723.), *Aksapetin* (1723.), *Alač* (Alacs, 1895.), *Andimirović* (Andimirovics, 1751.), *Bronzić* (Bronsich, Bronzich, 1747.), *Čatarić* (Csatarics, 1754.), *Čuković* (Csukovits, 1859.), *Frangješ* (Franges, 1828.), *Gavaldović* (Gavaldovics), 1747.), *Kilar* (Kilár, 1714.), *Kločkov* (Kločkov, 1723.), *Kolavičar* (Kolavicsar, 1717.), *Livčan* (Livcsan, Lifcsan, 1714.), *Lopajić* (Lopaics, 1755.), *Magardičević* (Magardicsevics, 1723.), *Malaga* (1856.), *Muršić* (Mursich, 1723.), *Pistrančić* (Pisztrancsich, žena: Pisztrangovicsa, 172.), *Pišćur* (Pistyúr, Piscsur, 1856.), *Revnjan* (Revnyan, 1751.), *Rozgić* (Rosgics, Rozgvich, 1803.), *Sagorović* (Szagorovics, 1755.), *Serezlić* (Szeresllics, Sirellics, Swerezlich, Szerezlich, Szerlich, 1751.), *Svančarov* (Svancsarov, 1723.), *Zaljar* (1847.).

Nadimci

Prije 60-ak godina svaki senandrijski Hrvat, uz osobno ime i prezime, imao je i svoj nadimak. Ako je on nastao iz želje za ruganjem i ismijavanjem, nadimak su zvali *sprdalica*, a ostale nadimke *dalmacijansko ime*. Naime, službena prezimena obično su zvali *mađarsko ime*. Potvrđuje to i navod iz jednoga kazivanja: „Bačo Lojko Svakov, po mađarski Kovacsics Alajos ...⁴²” Zbog brzog odnarođivanja i znatnoga smanjenja broja ovdašnjih hrvatskih obitelji, nadimci gube svoju ulogu poistovjećivanja pojedine osobe. U vrijeme bilježenja ovih podataka nadimci su bili pohranjeni uglavnom tek u pamćenju osoba starije životne dobi. Gotovo za svaki nadimak kazivači su imali neko svoje tumačenje nastanka, što bi imalo reći da oni nisu nastali veoma davno.

Nadimci u spoju s prezimenima. U zagradi donosim muški (m) i ženski (ž) osobni nadimak (ako je bio u uporabi): *Alač*: Peroškovi (m. Peroško); *Babić*: Tabančević; *Bacako*: Baricini ili Janovi; *Belović*: Srećanovi (m. Srećan, ž. Srećanka); *Benković*: Ćorkovi (m. Ćorko, ž. Ćorkica), Kajganica, Kožuvarovi (m. Kožuvar, ž. Kožuvarka), Perakovi (m. Perak, ž. Peračka), Ružicini (m. i ž. Ružica), Zovini (m. i ž. Zova); *Bero*: Otpiliški; *Bogišić*: Kosane Slovačke; *Čuković*: Kaldrmarovi; *Dehurta*: Ćosini (m. Ćosa, ž. Ćosinica) ili Đurićini (m. Đurica, ž. Đurenica), Maloškovi (m. Maloško, ž. Maloška); *Dirner*: Repčevi (m. Repac, ž. Repica); *Fačkovec*: Kurjakovi; *Franges*: Miškanovi (m. Miškan, ž. Miškanka); *Galija*: Marinkini, Stodolarovi (m. Stodolar, ž. Stodolarka); *Gažić*: Bezuvov; *Hrnčarović*: Konjovod (ž. Konjovotka), Lulašovi (m. Lulaš, ž. Lulaška), Svilanovi (m. Svilan, ž. Svilanka i Svilica) ili Svilankovi (m. Svilanko); *Ivanić*: Palkošovi (m. Palkoš, ž. Palkošica), Šuško; *Kilar*: Lepkarovi (m. Lepkar, ž. Lepkarića), Starog Dodole (m. Dodola, ž. Dodolica); *Kišanjik*: Crvemperkovi (m. Crvemperko, ž. Crvemperka), Čaplarovi (m. Čaplar, ž. Čaplarka), Grbeša (ž. Grbeška), Marcoškovi (m. Marcoško i Marcoš, ž. Marcoška); *Kovačić*: Buzgov, Ćapati Buzgov, Maloskini (m. Malosko, ž. Maloskovića), Perkovi (m. Perko), Svakov; *Kuharović*: Križnoša; *Malaga*: Skračin; *Malić*: Gorkog Šime; *Matijević*: Ivkanovi (m. Ivkan, ž. Ivkanica); *Melih*: Mikolaševi (m. Mikolaš, ž. Mikolašica); *Mijakić*: Ivancovi (m. Ivanac), Ševicini (m. i ž. Ševica); *Nađ*: Pandurovici (m. Pandur, ž. Pandurovića); *Nemet*: Gajovi (m. Gajo, ž. Gajenića), Priselski (ž. Priselska), Šepleta; *Palković*: Gurovi (m. Guro, ž. Gurovića) ili Semikluški (ž. Semikluška), Lukićanovi (m. Lukićan, ž. Lukićanka); *Panis*: Pavini (m. Pavin, ž. Pavinica); *Petković*: Špendara; *Pišćur*: Meltošagošov (m. Meltošagoš, ž. Meltošagoška), Miškicini (m. Miškica, ž. Miškinica), Pajokatini; *Pivarček*: Ćapatkov (m. Ćapatko, ž. Ćapatka); *Rastović*: Ivetanovi; *Sautner*: Malobogini (m.

⁴² Mandić, Ž. 2003. 83.

Mali Bogo, ž. Boginica); *Sitar*: Čulo; *Sloboda*: Margetini (ž. Margetinka); *Strilić*: Vaštaćanin; *Šimek*: Mutnjakov (m. Mutnjak, ž. Mutnjica), *Šimička*: Kašikarov (m. Kašičkar, ž. Kašičkara), *Šimlješa*: Kiremlašan; *Triber*: Kaljini (m. Kaljo, ž. Kaljenica); *Valentin*: Franjkovi (m. Franjko, ž. Franjkica), Kobicini (m. i ž. Kobica); *Valović*: Đurinčini; *Veseli*: Mrkanovi (m. Mrkan, ž. Mrkanica).

Nadimci kojima se nije znalo prezime: Abramkovi (m. Abramko), Arašica, Bačini (m. Bača, ž. Bačinica), Brcko (ž. Brckovica), Kiselica, Knestomini (m. Knestomo, ž. Knestomica), Krmac, Krnjakovi (m. Krnjak, ž. Krnjačka), Krvavini, Miklavžini (m. Miklavža, ž. Miklavžica), Muškanja, Pavušin, Presenečki (ž. Presenečka), Pulko, Rondavi, Silarčićev, Srzenda, Stanušini (ž. Stanušinica), Svika, Šeširdžije Totskog (ž. Šeširdžinka), Šikini (m. Šika, ž. Šikenica), Šutini (m. Šuta, ž. Šitica), Troskotovi (m. Troskot, ž. Troskotka), Vujčinov.

1. Prosti nadimci

Najviše nadimaka nastalo je *po očevu imenu*, i to uglavnom u hipokorističnom obliku: Abramkovi (Abramko, odm. Abraham), Bačini (odm. Bartol), Đuričini (Đurica, odm. Đurađ), Đurinčini (Đurinko, odm. Đurađ), Ivančovi (Ivanac, odm. Ivan), Ivetanovi (odm. Ivan), Franjkovi (Franjko, odm. Francisko), Gajovi (Gajo, odm. Gabriel), Ivkanovi (Ivkan, odm. Ivan), Janovi (Jan = Ivan), Kaljini (Kaljo, odm. Karlo), Lovrinčev (Lovrinac), Lukićanovi (Lukićan, odm. Luka), Marcoškovi (Marcoško, odm. Martin), Miklavžini (Miklavža < mađ. Miklós = Nikola), Mikolaševi (Mikolaš, odm. Mikola < Nikola), Miškanovi (Miškan, odm. Mihajlo), Miškicini (Miškica, odm. Mihajlo), Palkošovi (Palkoš, odm. Pavao), Pavini (Pavo, odm. Pavao), Pavušin (Pavuša, odm. Pavao), Perakovi (Perak, odm. Petar), Perkovi (Perko, odm. Petar), Peroškovi (Peroško, odm. Petar), Šikini (Šika, odm. Šimun).

Po majčinu imenu: Baricini (Barica, odm. Barbara), Margetini (Margeta, odm. Marga < Margarita), Marinkini (Marinka, odm. Marija), Ružicini (Ružica, odm. Ruža), Stanušini (Stanuša, odm. Stana).

Po zanimanju oca ili kojeg člana obitelji: Čaplarovi (mađ. csaplár = krčmar), Kaldrmarovi (taracar); Kožugarovi (kožuhar), Lepkarovi (skupljač leptira; mađ. Lepke = leptir), Meltošagošov (bio je doministar, rugali su mu se sa „méltóságos“ = vaše veličanstvo), Pandurovicini (pandurovica = pandurova supruga).

Po nekoj fizičkoj osobini pretka obitelji: Bezuvov (koji je bez uha), Buzgov (mađ. buzgó = revan), Crvemperkovi (crven u licu), Čulo (čovjek malenih uški); Čapatkov (čapati = hrom), Čorkovi (čorav, tj. slijep), Čosini (čosa, golobradac), Grbeša, Gurovi (gurav), Krnjakovi (krnjak, u značenju: bogalj), Maloškovi (maloško, nizak muškarac), Mrkanovi (mrk, smrknut), Muškanja,

Rondavi (< madž. rongyos = odrpanac), Srećanovi (sretan), Svilanovi, Svilkovi (preuglađen), Šepleta (nespretan), Šutini (šuta = ljevak).

Po radnji koju je neki član obitelji često obavljao: Brcko (brckati = krasti tuđe voće), Konjovod, Lulašovi (pušio neobično dugačku lulu), Kiremlašan (ne znajući dobro mađarski, pogrešno je izgovarao poštapalicu kérem alásan = molim pokorno), Mutnjakov (mutiti), Presenečki (presenetiti se, zapanjiti se), Priselki (koji se priselio, doselio iz drugog naselja).

Po mjestu odakle je obitelj doseljena: Otpiliški (koji se doselio s područja gore Piliš, madž. Pilis), Semikluški (Semikluš = Szigetszentmiklós), Tabančevi (Taban = dio Budima), Vaštaćanin (koji potječe iz Vaštata, budimskog Wasserstadta, Vodenoga grada ili Vizivárosa).

Po nekoj ptici, životinji kojoj je po nekim osobinama bio sličan ili bio u svezi koji član obitelji: Kobicini (koba), Krmac, Ševicini (ševa); Kurjakovi (kurjak, vuk).

Po biljkama: Repčevi (repa), Troskotovi (troskot), Zovini (zova).

Po jelu: Kajganica, Kiselica.

Po rodbinskom nazivu: Svakov (svak = sestrin muž drugim sestrama).

Nejasnog postanja: Arašica, Pulko, Silarčićev, Skračin, Srzenda, Svika, Špendara.

2. Složeni nadimci

Knestomini (knez Tomo), Križnoša (noseći križ, obično je on predvodio hodočasnike Erčinskoj Gospi), Maloskini (< Maloloskini, potomci maloga Loske, Alojzija), Malobogini (Mali Bogo), Pajokatini (Pajo, odm. Pavao + Kata), Stodolarovi (hvalio se da je dobio sto dolara).

3. Sastavljeni nadimci

Ćapati Buzgov (ćapati = hrom), Gorkog Šime, Kosane Slovakuše (posjećena, ozlijeđena Slovakinja), Starog Dodole (sudionik pučkog običaja zvanog dodole), Šeširdžije Totskog (totski, tj. slovački šeširdžija).

Mikrotoponimi

Imena čestica zemljišta **u prošlosti**. Na jugu senandrijskog polja 1754. g. spominju se *Somos vulgo Drienova Glavicza* (Šomoš, pučki Drijenova glavica) i potok *Dobra voda*⁴³; 1756. g. potok *Sztara voda* (Stara voda), 1769. g. *Tyukovacz* (Ćukovac) i *Orlovo gnjezdo* (Orlovo gnjezdo⁴⁴), 1782. g. *Macskalyuk* (*Mačkaluk*) i *Szmolnica* (Smolnica).⁴⁵ U drugoj polovici 19. st. izrađeni su vojni zemljovid. Od imena obilježenim na njima izdvajam: šume i brda *Dömörkapu*, *Kőhegy*, *Kiskőhegy*, *Nagy Kékes*, *Macskalyuk*; vinograd: *Pismány*, *Ókúti szőlőhegy*; majuri *Püspöki major* i *Smolnicza*; vode: *Öreg p.* i *Szteli p.*; šikare: *Susnyár* i *Cseresnyésárók*.⁴⁶

Današnje⁴⁷ čestice grada i zemljišta navodim u obliku kao što sam ih zabilježio od mojih kazivača, koji su svoj cijeli životni vijek proveli u rodnome gradu.

Najnesređeniji dio grada, bez dvojbe, bila je *Dalmacijanska mala* (< mahala) sa svojim uskim, zavojitim, polukružnim uličicama koje opasuju glavicu (i groblje na njoj) *Brda*. Poslije Drugoga svjetskog rata, želeći i na taj način pridobiti naklonost svojih hrvatskih građana, gradske su vlasti nekim ulicama nadjenule imena: *Dalmát utca* (Dalmatinska ul.), *Zrínyi utca* (Zrinska ul.), *Dodola utca* (Dodolska ul.), koje su tamošnji Hrvati i nadalje zvali po prijašnjemu: *Perakova* ili *Benkovićeua ulica*⁴⁸, *Kobicina* ili *Valentinova ulica*.

Prigradske naseobine: *Buban* (službeno: *Bubán*), *Buk(o)mirovac* ili *Vuk(o)mirovac* (*Szarvashegy*), *Čičerak* (*Csicserkó*), *Ćukovac* (*Tyukos*), *Kikovac* (*Kékdülő*), *Kamenjak* (*Kőhegy*), *Orlovac* (*Saskó*), *Pećina* (*Petyina*), *Pišman* (*Pismány*), *Smolina* ili *Smolnica* (*Szmolina*), *Zbeg* (*Izbég*).

Ostali **dijelovi grada**: *Boćac* (dio *Kossuthove ul.*), *Bogdanska ulica*, *Bosamage* (stube podno *Klise*), *Božja* (*Dézsma u.*), *Celička ulica* (dio *Kossuthove ul.*), *Cicara* (*Görög u.*), *Čapaš* (*Tavaszi u.*), *Ditelinište* (*Fény u. i okolica*), *Dobro pole* (jugozapadni dio grada), *Dodunajna* ili *Pavelovo* (*Duna korzó*), *Dolnjača* ili *Ĵankova ulica* (*Dumtsa u.*), *Drobilićeua ulica* (*Kölcseyjeva ul.*), *Franjkova ulica* (*Szent István u.*), *Graovac* (sjeverozapadni dio grada), *Guvnina* (južni dio grada), *Iznuđena* (*Bogdányi u.*), *Klisa* (Templom tér, uzvisina s katoličkom crkvom), *Klisanska* ili *Bobina ulica* (*Rákóczijeva ul.*), *Kod Liberovog bunara*, *Kod tabačkog križa*, *Kod vinogradničkog križa* (*Szőlősgazdák kereszti*),

⁴³ Pest Megyei Levéltár, V. 303, No 26.

⁴⁴ U takvu su ga obliku rabili senandrijski Hrvati.

⁴⁵ Dóka K. 134, 145-147.

⁴⁶ Drugo: XXXII-19, i treće vojno mjerenje: 4962/1. Vojni muzej, Budimpešta.

⁴⁷ Zapravo, riječ je o stanju prije tridesetak godina.

⁴⁸ Riječ *sokak* rabio se samo u pogrđnom značenju.

Kod Vrbanovog križa (Orbán-kereszt), *Kod zvona* (okolica reformatskog zvonika), *Krečarova ulica* (Gózhajó u.), *Krištova ulica* (Céh u.), *Lepkarova ulica* ili *Lukićanova ulica* (Angyal u.), *Lipulja* (prostor između Csillag köza i Hold u.), *Maloškova ulica* (Temető u.), *Markina pronikva*⁴⁹ ili *Poština pronikva* (Wastaghova ul.), *Martinčina bašča* (prostor između Kilátó u. i Gyepes u.), *Mišakovica* (Misák földje, između Egres u. i Stare vode), *Molnarovkina ulica* (Hunyadijeva ul.), *Motešička ulica* (Lomb u.), *Oškolska ulica* (Bajcsy-Zsilinszkyjeva ul.), *Panina pronikva* (Bercsényijeva ul.), *Pijacište* (Daru piac), *Placa* ili *Tir* ili *Kod kužnog križa* (Fő tér), *Podbrežje* (sjeverni dio grada), *Pračkova pronikva* (Kígyó u.), *Rabenica* (između Stéger köza i Püspök sora), *Ravan*⁵⁰ (dio grada oko Acél i Aradi u.), *Sečina* (Ábrány u. i okolica), *Skelska ulica* (Rév u.), *Smlavena* (Papszigeti u.), *Smodinica* (Török köz), *Snovica* (Fulcő deák u.), *Sopri-na ulica* (Alkotmány u.), *Somovača* (Dunaár u.), *Studenčina* (dio grada iznad “dalmatinskoga” groblja; prema drugima: velik bunar na trgu zvanom Daru piac), *Šolmova ulica* (Martinovicseva ul.), *Tabačka ulica* (Bartókova ul.), *Tomovača* (dio Zbega, Izbéga), *Vrtine* (prostor između Ászok i Harkály u.), *Zaman* (Adyjeva ul.), *Zapoved*⁵¹ (Rábyjev trg). Veći dio stare jezgre grada zvali su *Racka mala* gdje su nekoć stanovali pretežito Srbi.

Polja⁵²: *Baština*, *Crkvena*, *Čalićevo*, *Dobrica*, *Dolac* (Szabó völgye), *Domino-vac*, *Gojenica*, *Ivotino* (Ivoták földje), *Hodoš* (Holdas), *Mederska strana* (Meyeri dűlő), *Parložina* (Parlag), *Pružica* (Csíkos), *Spajinsko* (Uras), *Trotarje* (Háromhatár).

Livade: *Ada* (Pap-sziget), *Adica*, *Blatina*, *Buban*, *Čobanja*, *Dodunajna*, *Ko-panjica*, *Krpačka*, *Lujina torina*, *Majstrovica*, *Mlake*, *Počivalište*, *Ritić* (Rét), *Tukova*, *Velika ledina* (gdje su nekoć održavali „ognjođip”, tj. ivanjansko preskakivanje vatre).

Vinogradi, voćnjaci: *Bab-Ivkin bok* (Ivka-könyök), *Brekinja*, *Brežić*, *Buk(o)mirovac* i *Vuk(o)mirovac* (Szarvashegy), *Cerik*, *Humka*, *Ĵavorka*, *Ĵasenik*, *Kamenjak* (Kiskőhegy), *Krišpole*, *Krnjuša* (dio Pišmana), *Kruščica* (Körtés), *Miškanovac* ili *Miškanov breg* ili *Mišov breg* (dio Pišmana; po svećeniku Mihályu Kadi), *Okrajac*, *Palevinka*, *Pišman* (Pismány), *Rudinica* (Szeles), *Spalište* (Írtás), *Šošinjara* (Vörös), *Trsoglava* (Gerinc), *Vinogradina* (Ókútas), *Pakluša* (Poklos), *Skoruše*, *Stanište* (nekoć boravište pastira), *Suvodol*, *Šikarina* (Sikátor), *Žednica*.

⁴⁹ Pronikva = prolaz, odvojak.

⁵⁰ Imenica ženskog roda.

⁵¹ Imenica muškog roda: na Zapovedu.

⁵² Mnoga imena obuhvaćaju područje s raznom poljoprivrednom kulturom; uvrštavam ih u skupinu gdje koja kultura ili značajka prevladava. Navodim i njihove mađarske inačice ako su ih kazivači znali.

Šume, brda: *Borovac* (Fenyves), *Bukovac* (Bükkös), *Čičerak* (Csicserkó), *Ćukovac* (Tyukos-dülő), *Demerkapija* (Dömörkapu), *Divljača* (Szarvas-ölő), *Dubovača* (Tölgyes), *Glavičica*, *Želaš*, *Kamen*⁵³ (Kőhegy), *Kikoš* (Nagy Kékes), *Krvavina* (Kervavina), *Lanfalska*, *Mačkaluk* (Macskalyuk), *Mrkovica* (Merkovica), *Oraškovića* (Raskóc), *Orlovac* ili *Orlovača* (Orlovác), *Orlovo gnjezdo*, *Osorka*, *Prevojac*, *Remetinac* (Remetés), *Rodina*, *Trusište* (mjesto odrona).

Vode: *Bela voda* (Béla voda, službeno Fehér víz), *Bučin* (Bucsin, službeno Bükkös-patak), *Dera*, *Dunaja*, *Dunajica* (Kis-Duna), *Klokotnjača*, *Plavac*, *Stara voda* (Sztáravoda), *Stelin* i *Stelnica* (Szteli i Sztelim patak), *Studenac* (izvor).

Mostovi: *Brekinjska ćuprija*, *Bučinska ćuprija*, *Guvanska ćuprija*, *Žuranova ćuprija*, *Šagićeva ćuprija*, *Široka ćuprija*.

Putovi, staze, nasip: *Banova prtina*⁵⁴, *Budimski put*, *Čobanski put* (vodi u selo Čobanac, Csobánku), *Kalaski put* (vodi u Budakalász), *Križnošina prtina*, *Lanfalski put* (vodi u Lanfalu, Leányfalu), *Liskovača*, *Mirgeš* (surduk), *Mlinački put* (vodi u Mlince, Pilisszentkereszt), *Pišmanski put*, *Pomaski put* (vodi u Pomáz), *Slaslovački put* (vodi u Slaslovac, Pilisszentlászló) *Szrendina prtina*, *Suvak*, *Šimin surduk* (Símó-szurdok), *Šuškina prtina*, *Trešnjanski put* (Cseresznyés út), *Ukidana prtina*, *Vrgova prtina*.

Podjela mikrotoponima

U ovome ćemo radu naći 199 ubilježanih mikrotoponima. *Po obliku* ih dijelimo na jednočlane i sastavljene mikrotoponime.

I. **Jednočlanih** mikrotoponima ima ukupno 136 (68%).

A) **Po značenju** jednočlane mikrotoponime možemo podijeliti u više skupova:

1. *Po kakvoj osobini* (obliku, građi, boji, kakvoći) tla, predjela: *Brdo*, *Ada* (tur. riječni otok), *Adica* (riječni otočić), *Blatina*, *Brežić*, *Dobrica* („najbola zemlja”), *Dolac*, *Dolnjača* (udolina), *Glavičica* („vr brega”), *Gojenica* („jako plodna”), *Hodoš* (< madž. holdas = koji se odnosi na jutro zemlje; „svaka bojna udovica dostala tu tri hoda zemlje”), *Humka* (humak), *Iznuđena* (dobivena parnicom), *Kamen*, *Kamenjak*, *Kikoš*, *Kikovac* (oba od madž. Kékes, kék = plav), *Klisa* (klis, klisura, strmina), *Kopanjica* (udolina poput kopanje), *Krišpole* (križ + polje), *Krnjuša* (krnja), *Krpčka* (izlomljenih rubova), *Mirgeš* (> madž. mérgeš = ljut), *Mlake*, *Okrajac* (na kraju veće površine), *Osorka* (u značenju: gruba), *Pakluša* (vrlo tvrda, „di je ko u paklu”), *Parložina* (parlog), *Pećina*, *Pećinaš* (špilja), *Plavac*, *Prevojac* (prijevoj, uleknuce), *Pružica* („uska i dugačka”),

⁵³ Radi razlikovanja od izgovora opće imenice *kamen*, naglasak te riječi različit je: *Kamen*, na *Kamenu*, sa *Kamena* (glas *e* se izgovara s kratkouzlaznim naglaskom).

⁵⁴ *Prtina*, u značenju staza, prosjeka.

Ravan, Ritić (mali rit), Rudinica („po rudom grožđu”), Smlavena (u značenju: saprana), Suvak, Suvodol (suh), Trusište (zemlja podložna odronu), Žednica.

2. Ima mikrotoponima koji ukazuju na vlasnika dane čestice, tj. oni su dobili ime *po vlasnikovu osobnom imenu*. Buk(o)mirovac i Vuk(o)mirovac (Vukmir), Dominovac (Domin), Ivotino (Ivota), Mišakovica (Mišak), Miškanovac (Miškan), Pavelovo (Pavel), Tomovača (Tomo);

po prezimenu: Čalićevo (Čalić), Šošinjara (po obitelji Šošić), Tukova (po osobi s prezimenom Tōke, koga su Hrvati zvali Tuko);

po nadimku: Krvavina (Krvavini);

po zanimanju: Čobanja (čoban), Majstrovica (majstor), Rabenica (rabin = židovski svećenik), Remetinac (remeta, isposnik), Spajinsko (u značenju: gospodsko).

Neki su zapravo krnji jer su pridjevi na *-ovo*, *-ina*, *-sko*, a iza njih je prvotno slijedila imenica polje, zemlja, njiva, livada ili slično.

3. *Po kakvu zdanju*, ostvarajima ljudskog rada koji su bili na tome mjestu: Bosamage (< tur. basamak = stuba), Božja (po hramu, „Božjoj kući”), Buban (ovdje znači pralo), Crkvena (crkva), Demerkapija (tur. željezna vrata, možda u značenju: tjesnac), Pijacište (tržnica), Placa (< njem. Platz = trg), Počivalište (odmorište), Stanište (pastirski stanovi, kolibe), Tir (< mađ. tér = trg), Zaman (po istoimenoj zgradi gdje se mladež okupljala zabave radi), Zapoved (u mjesnom govoru znači zatvor), Zbeg (zbjeg).

4. *Po položaju i mjestu* gdje, odnosno uz koje se dana čestica nalazi: Bočac (bok), Dodunajna (prostor do Dunava), Podbrežje, Lanfalska (do naselja Lanfale, tj. Leányfalua), Trotarje (< trohatarje; nalazi se na tromedi).

5. *Po nekoj radnji* koja se ondje obavljala: Bučin (buka, bučan potok), Dera („sprečni breg dere” = suprotnu obalu odronjava), Klokotnjača (klokotanje), Palevinka (paliti), Pišman (< tur. püšman = onaj koji se kaje; „Tamo su grešnici išli molit se, bili remete”), Sečina (sjeći, krčiti), Spalište (spaliti).

6. *Po biljkama* koje su nekada u većoj mjeri rasle na tom dijelu: Borovac (bor), Bukovac (bukva), Cerik (cer), Ditelinište (djetelina), Dubovača (dub, hrast), Graovac (grah), Jasenik (jasen), Javorka (javor), Jelaš (jela), Kruščica (kruška), Lipulja (lipa), Liskovača (lijeska), Mrkovicica (mrkva), Oraškovicica (orah), Skoruše (oskoruša), Smolina i Smolnica (smola), Trsoglava (vrh brijega zasaden trsjem).

7. *Po životinjama* kojih je nekoć bilo mnogo u tome dijelu: Čukovac (ćuk), Mačkaluk (mačka; „mesto di su besne mačke”; tur. luk = mjesto), Orlovac, Orlovača (orao), Rodina (roda), Somovača (som).

8. Neke su čestice dobile nazive *prema namjeni, vrstama kultura i po načinu eksploatacije*: Baština, Čapaš (mađ. csapás = puteljak), Guvnina (veliko gumno), Studenac, Studenčina (velik izvor), Šikarina (velika šikara, šiblje, Vinogradina, Vrtine (< uvratine).

9. *Po narodnosti* stanovnika koji su u njima stanovali: Cicara (Cincari).

10. Neki su nazivi *nejasnoga postanja*: Čičerak, Smodinica, Snovica, Stelin, Stelnica.

B) Razmotrimo li jednočlane mikrotoponime **prema vrstama riječi**, dobit ćemo ove podatke:

1. Najviše je *imeničkih*, čak 90%.

a) Pretežita im većina spada među *proste* imenice. Unutar njih gotovo su svi u jednini (Blatina, Dolac, Gojenica, Klisa). Kod tih primjera najviše (51%) je onih *ženskoga roda* (npr. Humka, Ravan, Pakluša), nešto manje (41%) *muškoga roda* (npr. Hodoš, Ritić, Suvak), dok je mikrotoponima *srednjega roda* 8% (npr. Brdo, Ditelinište, Podbrežje).

Svega su četiri jednočlana mikrotoponima *u množini*: Bosamage, Mlake, Skoruše, Vrtine.

b) *Složenih* je imeničkih mikrotoponima osam (npr. Krišpole, Suvodol, Trso glava).

2. Među *pridjeve* možemo svrstati 10% jednočlanih mikrotoponima. Mogli bismo ih nazvati i krnjim ili nedorečenim mikrotoponimima jer iza njih se podrazumijevaju imenice polje, pralo, zemlja, njiva, bara i slično.

a) *Prisvojni pridjevi* na *-ina*: Krvavina, Rodina; na *-ino*: Ivotino; na *-ena*: Crkvena; na *-ova*: Tukova; na *-ovo*, *-evo*: Pavelovo, Čalićevo; na *-ja*: Božja.

b) *Opisni pridjevi*: na *-(e)na*: Dodunajna, Iznudena, Smlavena; na *-ska*: Lanfalska; na *-sko*: Spajinsko.

C) Zanimljivu nam sliku pruža i razmatranje jednočlanih mikrotoponima **prema nastavcima**:

1. Pri tvorbi ovih mikrotoponima nastavak *-ac* je najplodniji; izvedeni su od imeničkih i pridjevnih osnova, a označuju i umanjenicu. Često određuju pripadanje, odnosno mjesto gdje se nalazi ono što znači osnova riječi: Boćac, Borovac, Bukmirovac, Bukovac, Čukovac, Dolac, Dominovac, Graovac, Kikovac, Miškanovac, Okrajac, Orlovac, Plavac, Prevojac, Remetinac, Studenac, Vukmirovac.

2. Nastavak *-ica* također se ubraja među najplodnije. Izvedenice od njega tvore se od imeničkih i pridjevnih osnova. Njime se označuje najčešće pripadanje osobi koju označuje osnovna riječ, prostor uz koje se nalazi, svojstvo

danoga zemljišta, mjesto gdje je od nekog predmeta, biljke, životinje itd. bilo u većoj količini, a znači i umanjenicu: Adica, Dobrica, Glavičica, Gojenica, Kopanjica, Majstrovica, Mišakovica, Mrkovicica, Oraškovica, Pružica, Rabe-nica, Rudinica, Smodinica, Smolnica, Snovica, Stelnica.

3. Plodan je i nastavak *-ina*. Tvorenice s tim nastavkom nastale su od imeničkih i glagolskih osnova. Ta su imena nerijetko uvećanice, a neka doživljavamo i kao pogrdnice: Baština, Blatina, Guvnina, Parložina, Sečina, Smolina, Studenčina, Šikarina, Vinogradina, Vrtine.

4. Manje je plodan, ali je mnogostran nastavak *-ača* koji u nekim slučajevima upućuje na mjesto uz koje se nalazi dana čestica, na vlasnika, na osobinu, oblik tla, na biljke koje su rasle na tome dijelu, odnosno životinje kojih je ondje bilo u većem broju, na kakvu radnju, što znači da su to ostatci bogatog sustava: Dolnjača, Dubovača, Klokotnjača, Liskovača, Orlovača, Somovača, Tomovača.

5. Mikrotoponimi s nastavkom *-ište* označuju mjesto gdje se nalazi ono što osnovna riječ znači. Tvore se od imeničkih, pridjevskih i glagolskih osnova: Ditelinište, Pijacište, Počivalište, Spalište, Stanište, Trusište.

6. Neki manje plodni nastavci: *-ka*: Humka, Krpačka, Osorka, Palevinka; *-ak*: Čičerak, Kamenjak, Suvak; *-uša*: Krnjuša, Pakluša, Skoruše; *-je*: Podbrežje, Trotarje; *-ara*: Cicara, Šošinjara; *-ić*: Brežič, Ritić; *-ik*: Cerik, Jasenik; *-oš*: Hodoš, Kikoš; *-aš*: Čapaš, Pečinaš.

II. Sastavljeni mikrotoponimi tvore manji dio ove građe, oko 32%). Pretežita je većina *dvočlanih*, tek je šest *tročlanih* (npr. Kod kužnog križa).

A) **Po značenju** dvočlane mikrotoponime možemo podijeliti u više skupina:

1. Najviše dvočlanih mikrotoponima označuje **vlasnika**, odnosno osobu koja je na danome mjestu stanovala. Ta su imena nastala ponajviše po vlasnikovu osobnom imenu, prezimenu, nadimku ili zanimanju.

a) *Po vlasnikovu osobnom imenu*: Jankova ulica, Juranova ćuprija, Krištova ulica, Lujina torina, Markina pronikva, Martinčina bašča, Mišov breg, Miškanov breg, Panina pronikva, Soprina ulica, Šimin surduk.

b) *Po vlasnikovu prezimenu*: Benkovićeve ulica, Drobilićeve ulica, Molnarovkina ulica, Motešička ulica, Šagićeve ćuprija, Valentinova ulica.

c) *Po vlasnikovu nadimku*: Bobina ulica, Franjkova ulica, Kobicina ulica, Križnošina prtina, Lepkarova ulica, Lukićanova ulica, Maloškova ulica, Perakova ulica, Pračkova pronikva, Srzendina prtina, Šolmova ulica, Šuškina prtina, Vrgova prtina.

d) *Po vlasnikovu zanimanju*: Banova prtina, Čobanski put, Krečarova ulica, Tabačka ulica.

2. *Po polju ili mjestu uz koje se nalazi*: Celička ulica (celica = kapelica), Kod zvona, Mederska strana (Pócsmegyer), Oškolanska ulica (oškola = škola), Poština pronikva.

3. *Po imenu mjesta kamo vodi cesta, put, ulica*: Budimski put, Buk(o)mirovački put, Čukovački put, Guvanska ćuprija, Kalaski put, Klisanska ulica, Lanfalski put, Mlinački put, Pišmanski put. Pomaski put, Skelska ulica, Slaslovački put (Pilisszentlászló), Trešnjanski put (vodi u Trešnjan), Zbeški put (Zbeg, službeno: Izbég).

5. *Po biljkama ili životinjama* kojih je kadgod bilo mnogo na tome području: Drienova Glavicza (drijen), Orlovo gnjezdo.

4. Pokazuju kakvu *osobinu* vode, mosta, puta, polja: Bela voda, Dobra voda, Stara voda, Široka ćuprija, Ukidana prtina, Dobro pole.

5. *Po narodnosti stanovnika* koji su ondje stanovali: Dalmacijanska mala (> tur. mahala = gradska četvrt), Racka mala (Raci = Srbi).

B) Morfološko razmatranje dvočlanih mikrotoponima nudi nam ovu sliku:

1. Gotovo kod svih dvočlanih mikrotoponima na prvome je mjestu *pridjev*, a na drugome opća ili vlastita *imenica*. Glede značenja pridjevi što su na prvome mjestu, u 90% primjera, jesu *posvojni*, i to najviše je onih na *-ov, -ev*, npr.: Juranova ćuprija, Benkovićeve ulica, potom na *-ski*, npr.: Mederska strana, Motešička ulica, a najmanje na *-in*, npr.: Šimin surduk, Lujina torina.

2. Kod jednoga dvočlanog imena na prvom je mjestu *prijedlog*, a na drugom *imenica*: Kod križa.

Tročlanih je mikrotoponima šest; jedan ukazuje na vlasnika: Bab'-Ivkin bok, a pet na mjesto pokraj čega se što nalazi: Kod kužnog križa, Kod Liberovog bunara, Kod Vrbanovog križa.

Upisnik osobnih imena⁵⁵

Āna	Dájo	Gàšpo
Ādām	Daniš	Géno
Adāmina	Dàško	Gèruša
Āgica	Dášo	Gèruška
Ānča	Dīka	Gīta
Ančēna	Dóca	Gīzuška
Ānčica	Dôrka	Gnàcina
Ānčika	Đùkoš	Gnáco
Āndraš	Đùrič	Gřgela
Āndrič	Đùrina	Gřgīč
Āndriš	Đürko	Gřgina
Andrišina	Đürkoš	Gřgōr
Āndriško	Đúro	Gùštij
Anèna	Đùša	Ilètina
Ānka	Ĕduša	Ilija
Āntič	Ĕduška	Ilijaša
Ānuška	Ĕmica	Īlka
Āpolka	Ĕva	Īlkīč
Ātko	Ĕvica	Īlko
Bārina	Fāna	Ištok
Báro	Fānika	Īvān
Bārtuš	Fērina	Īvče
Bartušina	Fērko	Īvič
Bèlica	Fīlina	Īvina
Blāžina	Fīlko	Īvo
Bòrka	Fílo	Jàcō
Brózo	Fràncij	Jākob
Cècka	Fràncō	Jakšètina
Cīla	Fránič	Jàkšō
Cīlka	Fránjo	Jānika
Čībica	Frólīš	Jānka
Čībina	Gàškō	Jankètina
Číbo	Gášo	Jànkō
		Jānō

⁵⁵ U upisnicima naglaskom su označena, dakako, samo od kazivača zabilježena imena.

Jànota	Lózica	Míjo
Jànotko	Lùcka	Mìkič
Jàškič	Lùjān	Mìkula
Jàškō	Lújka	Mìkulina
Jìmriš	Lùjza	Míla
Jòcina	Luka	Mìlica
Jòcō	Lukač	Miša
Jòsīn	Lúkič	Mišič
Jòskič	Lùkina	Mišičko
Jòsko	Màca	Miška
Jóso	Máčō	Miškètina
Jòvo	Māga	Miškič
Jòžef	Māgda	Miškica
Júca	Magdèna	Miško
Jùcika	Māgduška	Mišo
Jùcka	Māgica	Nàcīj
Júla	Mālka	Nànčika
Jùlča	Mānjica	Nándīj
Julèna	Mára	Nāta
Jùliška	Mārča	Nūša
Júlka	Mārcīn	Nūška
Kārčo	Marèna	Òršōka
Káro	Mārga	Pàjkō
Káta	Mārica	Pájo
Katèna	Mārija	Pālka
Kātica	Marinko	Palko
Kátka	Marjan	Paval
Kóbo	Mārka	Pávič
Krišto	Mārkač	Pāvlina
Kùbina	Mārko	Pècko
Kúbo	Markònja	Pèjkō
Làjō	Mārta	Pejkònja
Léla	Martèna	Pépa
Lènčika	Mārtin	Pèpena
Lénco	Māruška	Pèpuša
Lènka	Mātina	Pèpuška
Lójko	Mātkič	Pèran
Lósko	Màtko	Pèrica
Lóza	Máto	Pèrina
Lozèna	Mihāj	

Pérkič	Šimūn	Tônka
Pérko	Štokànina	Tónko
Péro	Štòko	Tóno
Póla	Tāka	Tònjō
Pòlena	Tāško	Vërka
Pòlka	Těca	Vèrōnka
Rēnka	Těka	Vīca
Rīca	Terèna	Vīcuša
Rīja	Těrica	Vīcuška
Rōska	Těrka	Vīncina
Rōza	Těruša	Vinco
Ròzena	Těruška	Vincū
Ròzica	Tīlda	Zělka
Ròzika	Tòcō	Züska
Stanko	Tóko	Zúza
Stévo	Tòmīna	Žānka
Šānjō	Tómkič	Žüşka
Šīmeša	Tómo	
Šīmkīč	Tōnča	
Šīmkīna	Tonètina	
Šīmo	Tónica	
Šīmkič	Tōnij	

Upisnik prezimena

Abrahamov	Biber	Danilović
Ačkov	Bijuković	Danko
Adamov	Bili	Dankov
Aksapetić	Bijuklić	Danković
Aksapetin	Blago	Dèhurta
Àlāč	Blaškovi	Demetrović
Ambrović	Blašković	Đirner
Andić	Blatničan	Divjakov
Andimirović	Blāžanek	Dolac
Andrić	Blažić	Domnjanić
Andriković	Bobić	Drobilić
Anikić	Bodić	Drvar
Antalović	Bógišić	Drvarić
Antonović	Bogović	Dubravko
Antunović	Bokšić	Dudvarčević
Arnaut	Bopković	Dugački
Augustinović	Bračuljević	Dugović
Babica	Brcković	Dunderin
Bäbić	Brčić	Dvòrskī
Babin	Bronšić	Đakovac
Bàcako	Brzić	Đuković
Badić	Buban	Đuričin
Bakić	Buković	Đurić
Balašović	Cencić	Đurinić
Balić	Cenković	Đurišović
Barbir	Ciganin	Đurkin
Barčakov	Cipelar	Đurković
Barić	Čatarić	Ekmedžija
Bartalović	Čavčić	Erčinac
Beban	Činović	Fàčkovec
Bebanović	Čizmadžija	Ferenčić
Belaković	Čizmar	Filakov
Bêlović	Čobanin	Filaković
Benkov	Čolak	Filipović
Bénković	Čuković	Filov
Berkić	Dadović	Fràngeš
Béro	Danijelov	Franjo
Bešaković		

Gagović	Ilčakov	Kosovac
Gàlija	Ilić	Košutić
Galko	Ilijaš	Kotlić
Galović	Ilijašov	Kòvačić
Gašparović	Ilković	Kovančić
Gavaldović	Ištvanović	Kovančin
Gàžić	Ivanac	Kovandžija
Glavašević	Ivanča	Kozar
Glavati	Īvanić	Kozarov
Gluhaković	Ivankov	Kozarević
Gñjalić	Ivanović	Krâlik
Gombar	Jakobov	Kralj
Gombarović	Jakobović	Krančević
Gotovan	Jančiković	Krčmar
Gotovanov	Jančović	Kremić
Govedar	Janković	Kričarović
Grgeljev	Janošev	Krivanović
Grgorić	Jastrebo	Kršikola
Grgorov	Josipković	Kubanović
Grgović	Josipović	Kuhar
Grguljkov	Jurić	Kuharev
Grguškov	Jurković	Kuhárović
Grkčić	Kabaničar	Kujundžija
Grlica	Kalivoda	Kulić
Grličić	Kantarović	Kusolić
Grošić	Karajko	Kuškić
Grüber	Kilár	Kuzmanović
Hajković	Kirić	Kuzmić
Haljinarov	Kišanjik	Lackov
Haračević	Klajić	Lagumdžija
Hičfeld	Klarin	Lesković
Horvat	Klenaković	Liber
Horvatović	Kločkov	Liptāk
Hrastović	Knesković	Livčan
Hrñčarović	Kolarović	Lončar
Hřtala	Kolavičar	Lopajić
Hrvat	Konačić	Lorentić
Hrvatov	Kopač	Lovrenčev
Hùdek	Kopljarov	Lovrenčević
Husarković		Lùdvig

Lukač	Mesarić	Novaković
Lukačević	Mesarov	Nović
Lukin	Mihalec	Novosad
Luković	Mihalković	Obradović
Ljupšić	Mihalović	Odašić
Mačašev	Mihaljev	Oravac
Mađarović	Mijakić	Ostrogonski
Magardičević	Mijatović	
Magdić	Miklica	Palikućić
Mälaga	Mikovac	Palkov
Malacko	Mikula	Pálković
Malčević (	Mikulić	Pânis
Mali	Milan	Pastirović
Málic	Miletić	Pašić
Malinović	Milinković	Paulić
Malnarić	Milković	Paulović
Mandić	Milov	Pavić
Maradić	Minderov	Pavin
Marčić	Minderović	Pavličkov
Marić	Mirković	Pavlov
Marijanović	Mišak	Pavlović
Marinković	Mišatko	Perkić
Marinov	Mišatkov	Perkin
Marinović	Mišić	Perković
Markojević	Miško	Perović
Markulović	Mišković	Petak
Martinčević	Mlinar	Petkov
Martinkov	Mlinarov	Pètković
Martinov	Motikar	Petrović
Martinović	Mujić	Pinter
Matijašević	Muršić	Pinterić
Matijević	Mutavdžija	Pistrančić
Matković	Mutavi	Pišćūr
Matokov	Nđ	Pivač
Matula	Nakačić	Pivačević
Matulić	Nakašev	Pivarček
Matuša	Nakašević	Pravi
Matušić	Němet	Podolac
Mělih	Nikolić	Pogača
Mesar	Nimac	Pokanović

Polčić	Šitār	Tatarović
Poličan	Skeledžija	Tatić
Poljak	Skrobar	Tomašević
Postarović	Slaslovac	Tomković
Postolović	Slavujev	Tot
Pravi	Slòboda	Travnik
Prnjak	Srebrnarov	Triber
Prnjaković	Stanković	Turčin
Pucovac	Stipanović	Turković
Pudar	Stojanović	Vàlentīn
Pudarović	Strílić	Valentović
Pulić	Strižavković	Válović
Radubicki	Subotić	Varadinčev
Rabadžić	Sučić	Vecković
Radić	Suknar	Věseli
Radinković	Suknović	Veselić
Radniković	Sutner	Vesković
Rakočević	Suženikov	Vidošević
Rástović	Svančarov	Vidović
Raškov	Svinjarović	Vitko
Rašković	Šajin	Vitković
Revnjan	Šatanović	Vodeničar
Rezač	Šerpenarov	Vojak
Ribnikar	Šimek	Vojnić
Rodin	Šimička	Volarović
Rokočević	Šimlješa	Vrana
Rozgić	Šimonović	Vrbanić
Rupčić,	Šimunić	Vrpka
Ružica	Šimunović	Vučenović
Ružić	Škular	Vučić
Sagorović	Šogor	Vuković
Sakov	Šokac	Zaljar
Sarić	Štefanović	Zelenko
Săutner	Štivić	Zelenković
Sebastijan	Štivković	Zidar
Sedlar	Štrba	Žagarević
Sekula	Tabak	Živković
Serezlić	Tabanac	
Sigmundović	Taradžija	
	Tatar	

Upisnik nadimaka

Abrámkovi	Konjòvod	Prisělski
Arášica	Kòsane Slovàkuše	Púlko
Báčini	Kožuvárovi	Répčevi
Báricini	Križnòša	Ròndavi
Bèzuvov	Kŕmac	Rùžicini
Břcko	Kŕnjkovi	Semiklūški
Bùzgōv	Křvavini	Silārčicev
Crvempérkovi	Kùrjākovi	Skrāčin
Čaplárovi	Lèpkárovi	Srècānovi
Čúlo	Lukićánovi	Sřzēnda
Čāpati Bùzgōv	Lùlašovi	Stānušini
Čāpatkov	Malobógini	Stárog Dòdole
Čórkovi	Malóskini	Stòdolárovi
Čósini	Malóškovi	Svākov
Đùričini	Mārcoškovi	Svīka
Đùrīnčini	Mārgetini	Svilánkovi
Fránjkovi	Marínkini	Svilānovi
Gájovi	Mēltošagošov	Šěpleta
Górkog Šimē	Miklāvžini	Šeširdžije Tòtskog
Gřbeša	Mikoláševi	Šévicini
Gúrovi	Miškanovi	Šíkini
Iváncovi	Miškicini	Špēndara
Ivetánovi	Mřkanovi	Šuško
Ivkánovi	Mùškanja	Šütini
Jānovi	Mutnjákov	Tabánčevi
Kājganica	Òtpiliški	Tròskotovi
Káldrmārovi	Pajokátini	Vaštācanin
Káljini	Pálkošovi	Vujćinov
Kāšikarov	Pandúrovincini	Zóvini
Kíremlāšan	Pávini	
Kisēlica	Pāvušin	
Knestómini	Perákovi	
Kóbicini	Pérkovi	
	Peróškovi	
	Presēnečki	

Upisnik mikrotoponima

Áda	Dalmacijānska mála	Kíkoš
Ádica	Demerkàpija	Kíkovac
Bab'-Īvkin bòk	Dêra	Klisa
Bánova pŕtina	Ditelinīšte	Klisānska ùlica
Báština	Divljača	Klokòtnjača
Béla vòda	Dobra voda	Kóbicina ùlica
Bènkovićevo ùlica	Dòbrica	Kod kúžnog križa
Blātina	Dòbro pòle	Kod Lìberovog bunára
Bóbina ùlica	Dòdunajna	Kod tàbačkog križa
Bòčac	Dólac	Kod vinogràdničkog križa
Bògdānska ùlica	Dòlnjača	Kod Vŕbānovog križa
Bòrovāc	Domínovac	Kod zvòna
Bosámage	Drienova Glavicza	Kòpanjica
Bòžja	Dròbilićevo ùlica	Krèčárova ùlica
Bŕdo	Dubòvača	Krišpòle
Brèkinja	Dùnaja	Krištova ùlica
Brèkīnjska ćùprijā	Dùnājica	Križnòšina pŕtina
Brèžić	Fránjkova ùlica	Kŕnjuša
Bùbān	Glávičica	Kŕpāčka
Bùčīn	Gòjenica	Krùščica
Bùčīnska ćùprijā	Grāovac	Krvāvina
Bùdimski pût	Gùvānska ćùprijā	Lānfalska
Buk(o)mírovac	Gúvnina	Lānfalski pût
Buk(o)mirovački pût	Hòdoš	Lèpkárova ùlica
Bùkovac	Hùmka	Lìpulja
Cèlička ùlica	Īvotino	Liskòvača
Cèrīk	Īznuđena	Lújina tòrina
Cicara	Jānkova ùlica	Lùkićanova ùlica
Crkvena	Jasènik	Mačkàluk
Čálicevo	Jāvorka	Mārkina prònikva
Čāpāš	Jelāš	Mājstrovica
Číčerak	Jūranova ćùprijā	Malóškova ùlica
Čòbanja	Kālaski pût	Martinčina bášča
Čòbanski pût	Kāmen	Mèderska strána
Ćùkovac	Kamènjak	Mírgeš
Ćùkovački pût		Mišakovica

Miškanov brêg	Ritić	Ûkidana pŕtina
Miškanovac	Ródina	Valentínova ùlica
Míšov brêg	Rudinica	Vèlika lèdina
Mlàke	Sèčina	Vinogràdina
Mlinački pût	Skèlska ùlica	Vfgova pŕtina
Molnàrovkina ùlica	Skòruše	Vŕtine
Mòtešička ùlica	Slàslovački pût	Vuk(o)mírovac
Mŕkovica	Smlàvena	Zàmān
Òkrajac	Smodinica	Zàpovèd
Oráškovica	Smòlina	Zbêg
Órlovac	Smòlnica	Zbéški pût
Órlovača	Snòvica	Žédnica
Órlovo gnjézdo	Somòvača	
Òškolanska ùlica	Sóprina ùlica	
Òsorka	Spàjīnsko	
Pàkluša	Spàlīšte	
Palèvīnka	Sŕzèndina pŕtina	
Pànina prònikva	Stànīšte	
Párložina	Stàra vòda	
Pàvelovo	Stèlnica	
Pècina	Stèlīn	
Pècināš	Studénac	
Peràkova ùlica	Studénčina	
Pijàcište	Súvak	
Pišmān	Süvodol	
Pišmānski pût	Šágićeva cùprijā	
Plàca	Šikarina	
Plávac	Šímin sùrduk	
Počivalīšte	Širòka cùprijā	
Pòdbrèžje	Šòlmova ùlica	
Pòmaski pût	Šošinjara	
Pòština prònikva	Šùškina pŕtina	
Práčkova prònikva	Tàbačka ùlica	
Prévojac	Tír	
Prùžica	Tomòvača	
Rabènica	Trèšnjānski pût	
Rácka mála	Tròtārje	
Râvan	Trsòglava	
Remetínac	Trùsište	
	Túkova	

Kazivači

Franjo Benković (rođen 1904.), Ivo Benković (1910.), Tono Benković (1912.), Šanjo Benković (1907.), Ivo Dehurta (1909.), Tono Drobilić (1910.), Eva Drobilić-Tüskés (1929.), Emilija Frangeš-Vamoš (1922.), Pepa Gruber-Herceg (1901.), Margita Hrnčarović-Kertai (1912.), Frano Hrnčarović (1919.), Frano Kilar (1913.), Marica Ludvig-Vince (1897.), Ivo Nemet (1902.), Ivo Piščur (1904.), Jožo Piščur (1899.), Rozica Piščur (1908.), Marica Pivarček-Valentin (1907.), (Mara Valentin-Vaško (1905.).

Literatura

- BÁNREVY, GYÖRGY 1931. A Buda-vízivárosi temető. U: *História*, IV. Budapest.
- BIKAR, FEDORA 2003. *Szentandreja u ogledalu prošlosti*. Novi Sad.
- BOROVSZKY, SAMU b. g. *Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye monographiája*, I – II. Budapest.
- DÓKA, KLÁRA 1981. *Szentendre története írásos emlékekben*. Szentendre.
- HORLER, MIKLÓS 1960. Szentendre. Budapest.
- ISKRULJEV, T. 1936. *Raspeće srpskog naroda u Sremu 1914. godine i Mađari*. Novi Sad.
- KATONA, GYULA 1959. *101 kép a régi Pest-Budáról*. Budapest.
- KATONÁNE SZENTENDREY, KATALIN 1996. *A szentendrei katolikus egyház és plébánia története 1002. – 1992*. Szentendre.
- MANDIĆ, ŽIVKO 2003. „Dalmatinci Senandrije grada”. *Pogledi* 2003/2. Budimpešta, 2003.
- NAGY, ISTVÁN 1958. A választópolgárság testülete Budán a XVIII. században. *Tanulmányok Budapest Múltjából*. Budapest.
- NAGY, LÁSZLÓ 1959. Rácok Budán és Pesten (1683 - 1703). In: *Tanulmányok Budapest Múltjából*, XIII. Budapest.
- OPOLCZER, JÚLIA 1938. Szentendre település földrajza. Budapest.
- POPOVIĆ, DUŠAN 1959. Srbi u Vojvodini. Novi Sad.
- ŠIMUNDIĆ, MATE 1988. Rječnik osobnih imena. Zagreb.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR 1985. Naša prezimena (porijeklo – značenje – rasprostranjenost). Zagreb. 1995. Hrvatska prezimena. Zagreb.
- TABA, ISTVÁN 1938. A XVII. század végének telepítéspolitikája. Történetírás. Budapest. 1941: Baranya népeisége a XVII. század végén. Pécs.
- VANYÓ, TAMÁS 1971. Belgrádi püspökök jelentései a magyarországi hódoltság viszonyairól 1649 – 1673. In: *Levéltári Közlemények*, 42. évf.

Izvori (arhivska građa)

A Szent Endrei Nemzeti Tanoda második osztályába járó fiatalok 1846-ban.
Arhiv senandrijske župe.

Conscriptiones portarum, E 158 XVI, svezak, 223.1. Državni arhiv, Budimpešta

Esztergomi Főegyházmegye Névtára. Esztergom, 1982.

Expeditionen, 1690. XII. 18, Decret an den Razischen Catolischen Richter zu St. Andree. OL, Kamarai Levéltár

Matične knjige senandrijske katoličke župe sv. Ivana Krstitelja, od 1705. (krštenih), odnosno 1723. (vjenčanih i umrlih) do 1895.

Pest-Pilis-Solt vármegye regnicoláris összeírása. Arhiv grada Budimpešte

Rukopis Frigyesa Pestya o mikrotoponimima. Széchenyijeva knjižnica, Budimpešta

Taban 1696., E 156, fasc. 7, No 42, Državni arhiv, Budimpešta

Urb. et Conscrip. Fasc. 60. Nr. 13. Državni arhiv, Budimpešta

Úrbéri tabellák, Pest megye, C 3080, 4203, Državni arhiv, Budimpešta.

The anthroponymy and toponymy of the Dalmatian Croats in Northern Hungary

Summary

In the introduction of this article the author presents a short overview of the history and dialect of the Croatian (Dalmatian) community in the northern part of Hungary, in the city of Szentendre. On the basis of rich archival material and information provided by the oldest local residents, the article analyses the following: personal names (specifically national names, saints' names, the correct forms of male and female names, and the nicknames derived from them), surnames, personal and family nicknames, and microtoponyms. At the end of the text are a list of informants, a bibliography, and questionnaires.

Ključne riječi: osobna imena, prezimena, nadimci, mikrotoponimi

Key words: proper names, surnames, nicknames, place names